

OŠ ŽIRI

KEMIJSKI POSKUSI NA ŽIVALIH

področje: interdisciplinarno
raziskovalna naloga

Avtorici: Lia Krvina
Neža Poljanšek

Mentorica: Mojca Miklavčič, PRU BIO-GOS

ŽIRI, 2022

I. KAZALO VSEBINE

1	UVOD.....	1
2	TEORETIČNI DEL.....	2
2.1	KEMIJSKI POSKUSI NA ŽIVALIH.....	2
2.2	Ali poskusi sodijo med mučenje živali.....	4
2.3	Označevanje podjetij, ki izvajajo poskuse na živalih	5
2.4	Testiranje kozmetičnih sestavin v Evropi	6
3	RAZISKOVALNI DEL	7
3.1	METODOLOGIJA.....	7
3.1.1	Opis vzorca raziskave	7
3.1.2	Opis merskega instrumenta.....	7
3.1.3	Opis postopka zbiranja podatkov	7
3.1.4	Obdelava podatkov	7
3.2	REZULTATI	7
4	RAZPRAVA.....	28
5	ZAKLJUČEK	30
6	VIRI IN LITERATURA	31
7	PRILOGE	33
7.1	PRILOGA 1	33

II. KAZALO SLIK

Slika 1:	Claude Bernard.....	2
Slika 2:	Tudi jaz imam svoje pravice!.....	3
Slika 3:	Le kaj me čaka?.....	3
Slika 4:	Grozljivo testiranje opičjega mladiča Britches	4
Slika 5:	Film o Ralfu	4
Slika 6:	Ralf	4
Slika 7:	Zajec v laboratoriju	5
Slika 8:	Živali v laboratoriju.....	5
Slika 9:	V laboratoriju	5
Slika 10:	Ena od različnih vrst testiranja na živalih.....	6
Slika 11:	Čakajoč na test	6
Slika 12:	Pes, moj prijatelj	30

III. KAZALO GRAFOV

Graf 1: Ali si že bila priča kakšnemu zlorabljanju živali?	8
Graf 2: Ali si že slišala za kemijske poskuse na živalih?	8
Graf 3: Kje si slišala za kemijske poskuse na živalih?	9
Graf 4: Na katerem delu telesa izvajajo poskuse?	9
Graf 5: Kakšne poškodbe nastanejo na živalih?	10
Graf 6: Kako potekajo poskusi v laboratoriju?	10
Graf 7: Kaj misliš, katere živali največkrat testirajo?	11
Graf 8: Ali veš, kaj naredijo s testiranimi živalmi?	11
Graf 9: Kreme, ki jih uporabljajo dekleta	12
Graf 10: Ličila, ki jih uporabljajo dekleta	12
Graf 11: Geli za prhanje, ki jih uporabljajo dekleta	13
Graf 12: Deodoranti, ki jih uporabljajo dekleta	13
Graf 13: Kje najpogosteje kupite izdelke?	14
Graf 14: Ko izdelek kupite, se pozanimajte ali je bil testiran na živalih?	14
Graf 15: Po čem se dekleta ravna pri nakupu izdelkov?	15
Graf 16: Ali meniš, da je testiranje živali potrebno?	15
Graf 17: Utemeljitev odgovora na vprašanje o testiranju živali	16
Graf 18: Kje misliš, da so živali še zlorabljene? Na kakšen način?	16
Graf 19: Ali meniš, da bi lahko kozmetiko izdelovali na naraven način okolju prijazen?	17
Graf 20: Utemeljitev odgovora na vprašanje o možnosti okolju prijaznega načina izdelovanja kozmetike	17
Graf 21: Si že bil kdaj priča zlorabljanju živali?	18
Graf 22: Ali si že slišal za kemijske poskuse na živalih?	18
Graf 23: Kje si izvedel za kemijske poskuse na živalih?	19
Graf 24: Na katerem delu telesa izvajajo poskuse?	19
Graf 25: Kakšne poškodbe nastanejo na živalih?	20
Graf 26: Kako potekajo poskusi v laboratoriju?	20
Graf 27: Kaj misliš, katere živali največkrat testirajo?	21
Graf 28: Ali veš, kaj naredijo z testiranimi živalmi?	21
Graf 29: Kreme, ki jih uporabljajo fantje	22
Graf 30: Geli za prhanje, ki jih uporabljajo fantje	22
Graf 31: Deodoranti, ki jih uporabljajo fantje	23
Graf 32: Kje najpogosteje kupite izdelke?	23
Graf 33: Ko izdelek kupite, se pozanimajte ali je bil testiran na živalih?	24
Graf 34: Po čem se fantje ravna pri nakupu izdelkov?	24
Graf 35: Ali meniš, da je testiranje živali potrebno?	25
Graf 36: Utemeljitev odgovora glede nujnosti testiranja živali	25
Graf 37: Kje misliš, da so živali še zlorabljene? Na kakšen način?	26
Graf 38: Ali meniš, da bi lahko kozmetiko izdelovali na naraven in okolju prijazen način?	26
Graf 39: Utemeljitev odgovora glede možnosti za okolju prijazen način izdelovanja kozmetike	27

POVZETEK

V letošnjem letu sva se odločili, da izdelava raziskovalno nalogo na temo kemijskih poskusov na živalih. Ta tema naju zanima že zelo dolgo. Hoteli sva izvedeti, koliko o tej temi ve najina generacija. Sestavili sva anketo, jo analizirali, naredili grafe in dobili zanimive odgovore. Naredili sva primerjavo med dekleti in fanti. Marsikateri odgovor naju je presenetil. Zadovoljni sva, da večina najinih sošolk in sošolcev ni bila priča pri mučenju živali. Veliko jih ve, da se izvajajo poskusi na živalih. Kako pa le ti potekajo v laboratoriju, je pa manj znana tema. Več kot polovica deklet in fantov ni znalo na to vprašanje odgovoriti. Najina generacija uporablja kozmetične izdelke in jih kupuje v trgovinah. Mislili sva, da kozmetiko kupujejo v drogerijah. Mogoče, če bi živeli v večjem mestu kot so Žiri, bi dobile drugačen odgovor. Vsi smo enotni – midve in najine sošolke ter sošolci – da bi se ti poskusi lahko izvajali na drugačen način, okolju prijazen. Vse več je interesa za alternativne metode raziskovanja.

Ključne besede: poskusi na živalih, mučenje živali, kozmetika, Eytex

ZAHVALA

Zahvaljujeva se najini mentorici, ge. Mojci Miklavčič, ki naju je skozi raziskovalno nalogo usmerjala ter nama pomagala pri oblikovanju le-te. Zahvaljujeva se tudi vsem anketirancem, da so si vzeli čas in odgovorili na zastavljena vprašanja in pri tem nama pomagali pri izdelovanju raziskovalne naloge.

1 UVOD

Za raziskovalno nalogo na temo kemijskih poskusov na živalih sva se odločili, ker naju že dolgo zanimajo živali ter kako na njih izvajajo razne poskuse.

Ker radi raziskujemo, sva želeli izvedeti, koliko ljudi pozna oz. ve za te poskuse.

Najina želja je, da bi ljudje začeli bolj spoštovati živali.

Ko sva izdelke kupovali, sva se vedno spraševali, ali so za ta izdelek žival testirali. Pri tem se vprašava, koliko ljudi se pri nakupu izdelka pozanima o tej kočljivi zadevi. Sva ljubiteljici živali. S to nalogo želiva seznaniti, kaj mora žival prestati, da mi (potrošniki) uporabimo kozmetiko.

Sprašujemo se, ali obstaja tudi kakšen drug način testiranja na živalih.

Pretesel naju je podatek, da vsako sekundo pogine kar okoli 20 živali.

Najpogosteje so uporabljene podgane in miši, ker je oskrba cenejša, živali pa so majhne in se ne morejo kaj dosti upirati. Zajci so pogosto uporabljeni pri testiranju na koži in očeh, morski prašički za testiranje kože in preverjanje cepiv, psi za testiranje toksičnosti, testiranje na možganih, zobeh. Pogosto pa so uporabljene tudi opice ali šimpanzi.

Namen najine raziskovalne naloge je, da ugotoviva, koliko ljudi se zaveda, da je testiranje na živalih vedno več ter da bi se pred nakupom pozanimali, ali je izdelek testiran ali ne.

Ko pogledamo živali, na katerih so naredili poskuse, in živali, ki so še v svojih življenjskih okoljih, opazimo veliko razliko. Z različnimi napravami v njih vnašajo škodljive ter nevarne snovi, jih uničujejo. Tudi, če jih ne pokončajo povsem, jih bolj ali manj poškodujejo, zmanjšajo kakovost njihovega življenja in skrajšajo življenjsko dobo.

Pred raziskovanjem sva postavili hipoteze:

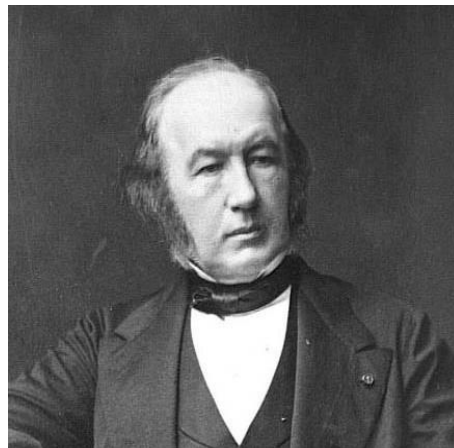
1. Večina sedmošolcev že ve za testiranje na živalih.
2. Dečki so bili priča zlorabljanju živali.
3. Vsi anketiranci vedo, kako potekajo poskusi v laboratoriju.
4. Kozmetične izdelke naša generacija kupuje v trgovinah.
5. Ko kupujejo kozmetične izdelke, se ravna po ceni.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 KEMIJSKI POSKUSI NA ŽIVALIH

Žalostno je, da po večtedenskem mučenju živali ubijejo, če od bolečin ne poginejo same. Poskuse izvajajo za področje farmacije in kozmetike.

S poskusi na živalih je začel Francoz Claude Bernard, rojen leta 1813. Je oče sodobne eksperimentalne fiziologije. Za čas svojega življenja je veljal kot najslavnejši znanstvenik vseh časov. Toda kasneje je v javnosti prevladalo zgražanje nad vivisekcijo. Zaposlen je bil kot zdravnik; hkrati pa je bil asistent v enem izmed prvih laboratorijev, ki so se ukvarjali z vivisekcijo. Zelo dobro je obvladal veščino, ki se imenuje seciranje. Njegov mentor je uvedel poskuse na živalih, pomembno ter takrat v Franciji posebno metodo fizioloških raziskav. Kasneje je odprl svojo zdravniško prakso in s svojim delom nadaljeval. Izvedel je vrsto poskusov, ki so ga pripeljali do njegovih najpomembnejših odkritij. Večino poskusov je izvedel v majhni temni sobi v College de Franc.

Slika 1: Claude Bernard

Občasno je izprosil laboratorije pri prijateljih. Delal je tudi v svojem stanovanju. Med drugim je bil profesor splošne fiziologije ter član Akademije za medicino in kirurgijo. Ni bil pa prvi, ki je izvajal kemijske poskuse na živalih. Bil je tarča kritikov, ki so bili mnenja, da je njegovo delo zelo kruto. Sam pa je bil mnenja, da je vivisekcija nujno potrebna za napredek v fiziologiji.

Testiranje na živalih se je prvič pojavilo v 19. stol. Pravilo, ki bi ga morali upoštevati tudi pri poskusih ter mučenju živali je, *ne stori drugem, česar ne želiš, da ti storijo drugi*. Verjetno bodo poskuse na živalih uvrstili v najbolj črno poglavje v zgodovini medicine. Vzrok tega početja je seveda dobiček. Poskusi na živalih so tudi nepotrebni, saj jih je mogoče nadomestiti z alternativnimi metodami; po drugi strani pa rezultati, dobljeni na živalih, niso prenosljivi na človeka. Le zakaj bi morala živa bitja trpeti, če imamo na voljo druge metode, ki so bistveno hitrejše, zanesljivejše in včasih cenejše.

Glodavci so uporabljeni največkrat in v večini primerov poginejo.

Živali najprej ukleščijo - predvsem večje ali pa jim v telo vbrizgajo pomirjevala ter strupe. Nato dlako obrijejo ali pa jim celo namenoma poškodujejo kožo, da potem lahko nanašajo substance. Po poskusu žival opazujejo ter preverijo njeno stanje. Če je žival po poskusu preživela oz. je še v dokaj dobrem stanju, jo še naprej uporabljajo za poskuse, vse dokler ne pogine. Če opazijo, da žival ni več primerna za poskuse, jo zavržejo ali celo ubijejo. Trupla še kasneje lahko uporabijo za nadaljnje poskuse. Obstaja tudi podatek, ki pravi, da večina teh poskusov ni uporabnih.

Slika 2: Tudi jaz imam svoje pravice!

Psi v laboratorijih živijo v jeklenih ter izredno majhnih kletkah, pogosto sami. Lahko so podvrženi ponavljajočim operacijam, nasilnemu hranjenju z zdravili ali drugimi snovmi ter pesticidi. Pogoste posledice testiranja na psih so: srčno popuščanje, bolezen jeter, srca, znaki raka ali celo smrt. V nekaterih primerih jih uporabljajo tehniki za izvajanje postopkov, kot sta prisilno hranjenje ali odvzem krvi. Nekaj srečnih psov se po poskusih lahko posvoji, vendar je večina psov po poskusih ubitih, zlasti tistih, ki se uporabljajo pri testiranju kemikalij.

Vse več držav sprejema zakone, ki zahtevajo, da laboratoriji, kadar je to mogoče, ponudijo pse zavetiščem in še drugim reševalnim organizacijam, da jih lahko vzamejo ter posvojijo.

Psi se uporabljajo za testiranje varnosti zdravil, pesticidov, medicinskih pripomočkov in drugih izdelkov. Cilj testiranja je ugotoviti, kako bo snov, sestavina ali naprava vplivala na zdrave ljudi. Psi lahko hrano sprejmejo s tabletami ali prisilnim hranjenjem.

Večina psov je v laboratorijih namensko vzrejenih, kar pomeni, da so vzrejeni posebej za uporabo poskusov.

Slika 3: Le kaj me čaka?

Opice so prav tako velikokrat uporabljene na poskusih na živalih. Živali so nastanjene v golih kletkah, zaradi česar so opice razvile različne vrste motenj, prav tako pa so bile prisotne pri mučenju drugih živali, bile so v stresu, kaj jih bo v prihodnosti še čakalo. Med testi so največkrat v stoječem položaju in priklenjene za vrat, pogosto jim na stojalo zalepijo kar vse okončine. Na Zavodu za zaščito živali so povedali, da so na dan dobivale tudi po 10 injekcij. Velikokrat opicam v telo vbrizgajo razne strupe ter različne kemikalije, ki jih v telo lahko pošljejo tudi z en meter dolgo cevjo.

Leta nazaj je javnost razburil grozen primer opičjega mladiča, ki so ga vzeli mami takoj pri rojstvu. Bil je eden izmed 24 novorojenih opic, namenjen za raziskavo o čutilih.

Zašili so mu veke, ga brutalno mučili, po glavi in očeh pa so ga prevezali z obvezami, ki so skrivale globoke rane. Novorojenčku, ki je obupno iskal in potreboval bližino in varnost svoje mame, so debeli šivi trgali veke in rezali v oči, pokrite z vato, ki je bila prepojena z gnojem. Posnetki mučenja opice Britches so prišli v javnost in jo razburili, aktivisti za pravice živali pa so opico rešili po petih tednih testiranja, vendar je njegovo okrevanje trajalo več mesecev.

Slika 4: Grozljivo testiranje opičjega mladiča Britches

Poznamo tudi film Ralph, ki govori o testiranju na živalih. Film govori o njegovem vsakdanu ter kako preživlja testiranje. Le-ta nas opomni, da je testiranje na živalih premalokrat omenjeno ter se o njem premalo govori. Iz filma izvemo, kakšne posledice utrpi Ralph ter ostale živali, ki so priklenjene ter so pod zelo slabo oskrbo. Film je leta 2020 zaslovel na socialnih omrežjih.

Zanimivo je, da vsako sekundo zaradi testiranja pogine 20 živali.

Slika 5: Film o Ralfu

Slika 6: Ralf

2.2 Ali poskusi sodijo med mučenje živali

Ena od številnih vrst mučenja živali je testiranje na živalih, pri kateri živali zelo trpijo, saj so celo življenje v izredno majhnih kletkah prestrašene, osamljene ter v izredno slabih življenjskih ter zdravstvenih okoliščinah.

Slika 7: Zajec v laboratoriju

Slika 8: Živali v laboratoriju

Poznamo novo metodo Eytex. Uporablja se za testiranje dražečih snovi na očesu. Bila je sprejeta. Pri tej metodi živalim prisilno odprejo oči ter jim na vzgojeno tkivo na membrani očesa nanesejo dražeče snovi in nato opazujejo spremembe.

Mučenje se izvaja tudi na mestih, na katerih ne bi pričakovali, npr. cirkus, živalski vrt. Velikokrat k temu sodijo tudi pretepanje, prisilno delo, stradanje, obrezovanje itd.

Na živalih opravljajo teste smrtne doze. Poskuse največkrat izvajajo na očeh, lahko pa tudi na trebuhu, obrazu, koži... V telo jim vbrizgajo razne strupe, telesu nevarne snovi ter jih testirajo, dokler žival ne pogine oz. ni več uporabna za poskuse (potem jo zavržejo).

Poškodbe živali zaradi testiranja so: zatekanje vek, gnojenje, krvavenje, zlomi, oslepitev, izpuščaji, rdečica ...

Slika 9: V laboratoriju

2.3 Označevanje podjetij, ki izvajajo poskuse na živalih

Veliko podjetij proizvaja izdelke, ki niso testirani na živalih in takšni izdelki so enako kakovostni ter uporabni kot tisti izdelki, testirani na živalih. Na leto kar 115 milijonov živali testirajo oz. na njih izvajajo kemijske poskuse.

Uporabljajo substance, ki jih želi neko podjetje testirati, da bi preverili njihovo uporabnost, vzdržljivost, nevarnost naredijo na živalih z nenormalno velikimi količinami smrtne doze.

Teh podjetij je veliko; so pa tudi v Sloveniji.

Obstajajo trije sezname, ki nam povedo, ali je bil izdelek testiran na živalih. Ti sezname so:

- Črni seznam – podjetja, ki testirajo na živalih.
- Beli seznam – podjetja, ki ne testirajo na živalih.
- Sivi seznam – podjetja, ki nimajo določene politike testiranja na živalih.

Na črnemu seznamu so: Bausch&Lomb, Axe, Calvin Klein, Dove, Shisheldo Cosmetics, Nivea, Labello, Eucerin, Johnson&Johnson ...

Na belemu seznamu so: Argital, Juice Beauty, Helan, Florame, Ecover, Dermalogica, Cuccio Naturale, Aubrey Organics ...

Na sivemu seznamu so: Abalico Cosmetic Conceptionals, ARTDECO Cosmetics, Amway, Altea, Alfapart Milano, Ales groupe ...

Slika 10: Ena od različnih vrst testiranja na živalih

2.4 Testiranje kozmetičnih sestavin v Evropi

Prepoved testiranja kozmetičnih sestavin na živalih na področju EU je bila uvedena septembra leta 2004 in je predvidevala več faz. Od leta 2004 je bilo v Uniji prepovedano kozmetično testiranje na živalih, od leta 2009 pa trženje kozmetičnih izdelkov, ki vsebujejo sestavine, testirane na živalih.

Kljub temu so kozmetična podjetja še naprej tržila izdelke, za katere so veljali najstrožji testi na živalih, in sicer zunaj EU, npr.: po letu 2009 so zunaj EU opravili 15.000 do 27.000 testov na živalih.

Zadnji rok za trženje takih izdelkov se zdaj izteka. Evropska komisija bo nadaljevala prizadevanja za razvoj alternativnih oblik testiranja. Bo pa spodbujala tretje države, naj sledijo smernicam EU.

Kot zanimivost: pred letom 2004 so v UN opravili 8998 testov na živalih; leta 2008 pa 1510; leta 2009 334. Tovrstna testiranja so opravljali na podganah, miši, morskih prašičkih in zajcih. Vse oblike testiranja so izvedli zunaj EU (po letu 2009).

Slika 11: Čakajoč na test

3 RAZISKOVALNI DEL

3.1 METODOLOGIJA

V nadaljevanju predstavlja metode, s katerimi sva prišli do najinih rezultatov.

3.1.1 Opis vzorca raziskave

Na začetku sva skrbno izbrali temo raziskovanja. Pregledali sva, katera dejstva so znana. Za dodatne informacije sva še pobrskali po spletu, knjigah, revijah ...Ko sva imeli vse to pripravljeno, sva postavili hipoteze. Nato je sledilo sestavljanje ankete. Le-ta nama je vzela veliko časa, saj sva hoteli dobiti čim bolj zanesljive odgovore. Premišljevali sva, kdo bi nama rešil anketo. Odločili sva se za generacijo sedmih razredov, saj so to najine sošolke in sošolci. Zelo naju je zanimalo, kako bodo odgovarjali. V anketo je bilo vključenih 57 sedmošolcev, od tega 28 deklet in 29 fantov. Naredili sva primerjavo med dekleti in fanti. Ko sva anketo pregledali in obdelali, sva izvedeli, kakšno je znanje o kemijskih poskusih na živalih v najini generaciji.

3.1.2 Opis merskega instrumenta

Za zbiranje podatkov sva uporabili anketo. Z njeno pomočjo sva želeli izvedeti, kaj sedmošolci in sedmošolke vedo o poskusih, ki jih izvajajo na živalih, katere so tiste živali, na katerih se vršijo poskusi, kaj se zgodi z živaljo, na kateri je bil opravljen poskus, kakšne poškodbe nastanejo na živali.

Anketa je bila anonima. Na začetku ankete je bilo treba obkrožiti spol in napisati starost. Sestavljena je iz 14 vprašanj - 3 vprašanja so zahtevala utemeljitev. Vprašanja so bila sestavljena iz 8 zaprtih vprašanj, 4 odprtih in 2 pol odprta. Zastavili sva največ zaprtih vprašanj, saj sva pričakovali, da bova na odprta vprašanja dobili malo odgovorov.

3.1.3 Opis postopka zbiranja podatkov

Anketne vprašalnike je razdelila najina mentorica pri pouku. Predstavila je potek reševanja in prosila učence za sodelovanje. Anketiranje je potekalo v jeseni, v mesecu novembru.

3.1.4 Obdelava podatkov

Ko sva dobili izpolnjene ankete, sva si jih razdelili – ena je analizirala ankete deklet, druga pa ankete fantov. Nato sva za vsak odgovor, tako deklet in fantov, izdelali graf in ga razložili.

3.2 REZULTATI

V nadaljevanju bova predstavili rezultate svoje ankete, prikazane v tortnem grafu. Odgovori na vprašanja so prikazani kot delež, ponazorjeni so z različnimi barvami in z izmerjenimi odstotki. Grafi so razdeljeni na dva dela.

Najprej bova predstavili vprašanja in odgovore deklet, nato pa še fantov.

Dekleta:

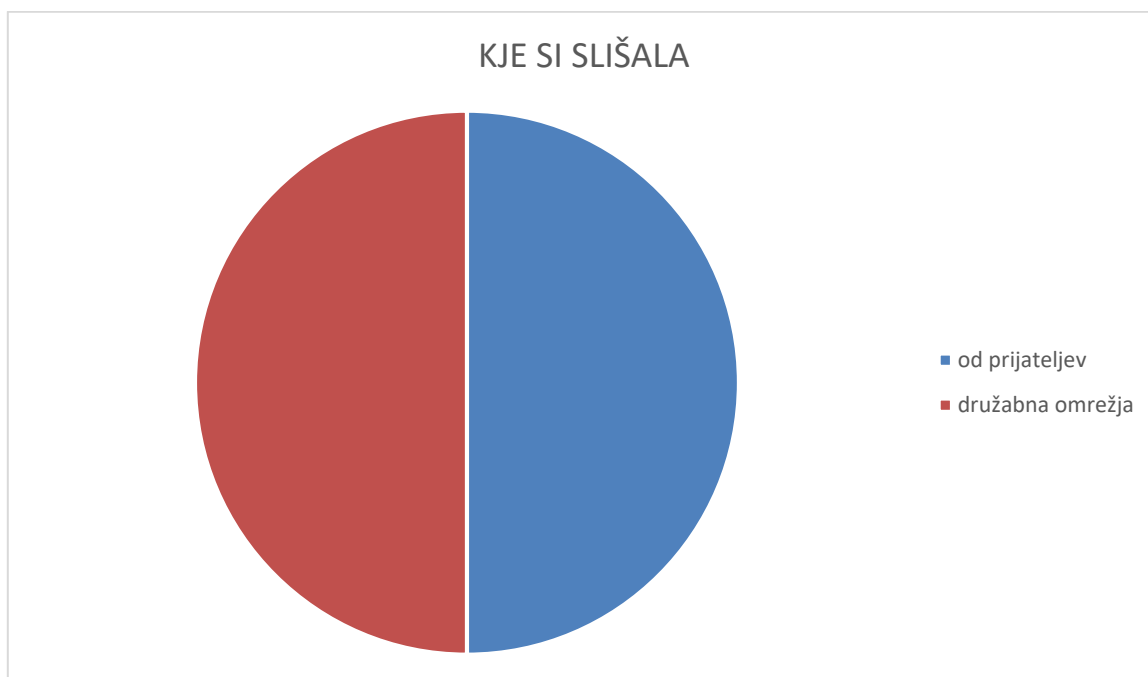
Graf 1: Ali si že bila priča kakšnemu zlorabljanju živali?

Iz ankete sva izvedeli, da so bile samo 4 učenke ali 14 % priča zlorabljanju živali, ostalih 86 % deklet pa ni bila nikoli priča zlorabljanju živali.

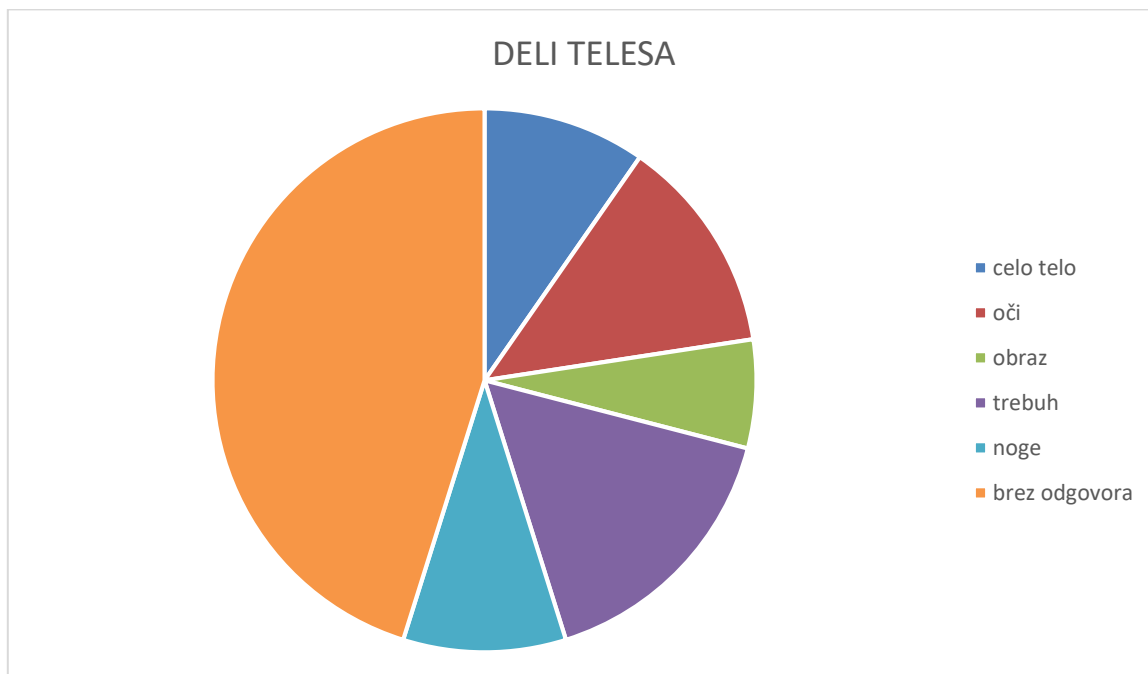
Graf 2: Ali si že slišala za kemijske poskuse na živalih?

Izmed vseh anketiranih deklet je 46 % deklet vedelo, da se izvajajo kemijski poskusi na živalih. Zanimiv pa je podatek, da kar 54 % deklet še ni slišalo, da izvajajo kemijske poskuse na živalih v prid medicine in v kozmetični industriji.

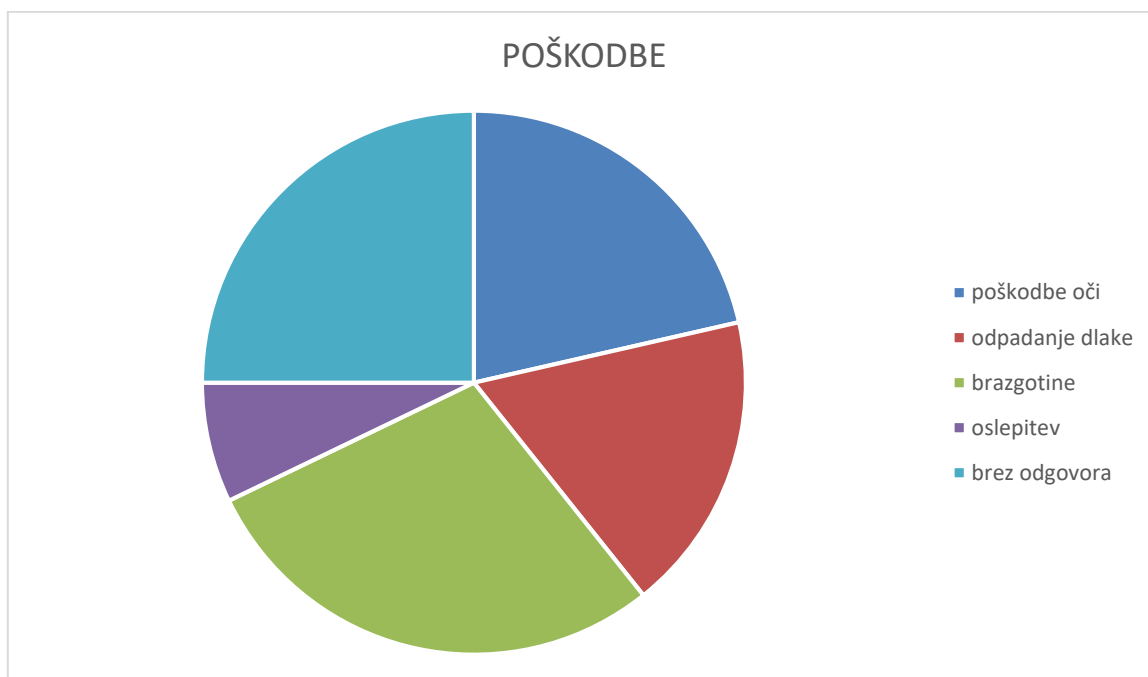
Graf 3: Kje si slišala za kemijske poskuse na živalih?

Ugotovili sva, da so dekleta za kemijske poskuse na živalih slišala od sošolk (50 %) ali videla na socialnih omrežjih (50 %).

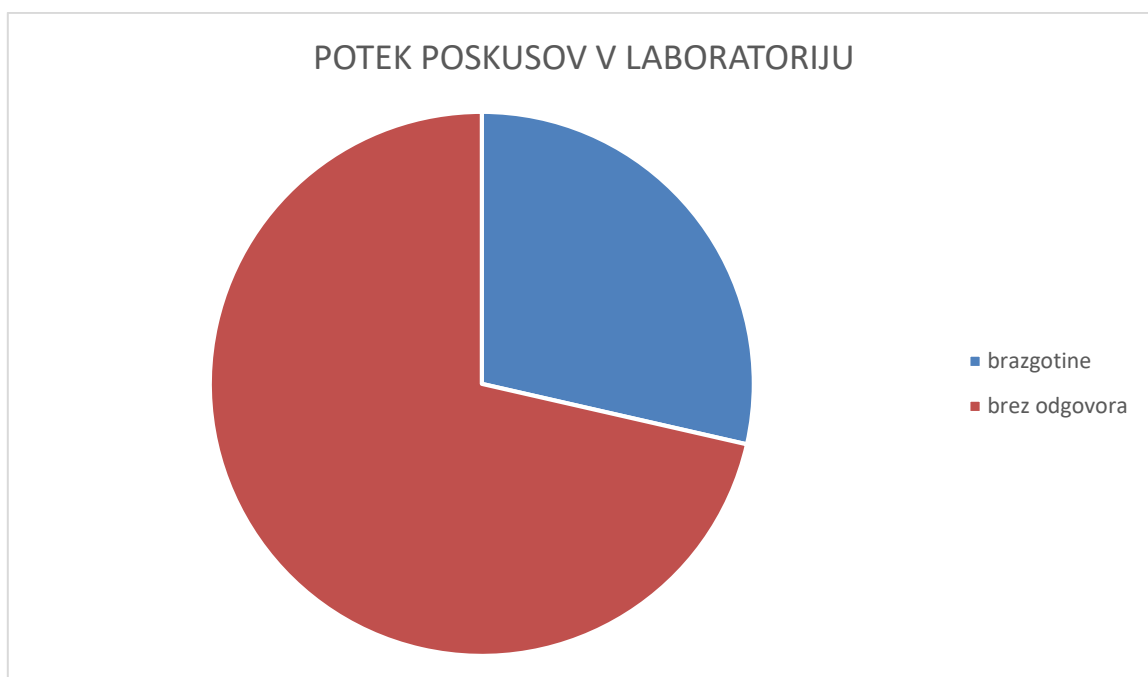
Graf 4: Na katerem delu telesa izvajajo poskuse?

Ugotovili sva, da 45 % deklet ne ve, na katerih delih telesa izvajajo poskuse; 10 % jih meni, da se izvajajo na celem telesu, 13 % na očeh, 6 % na obrazu, 16 % na trebuhu in 10 % na nogah.

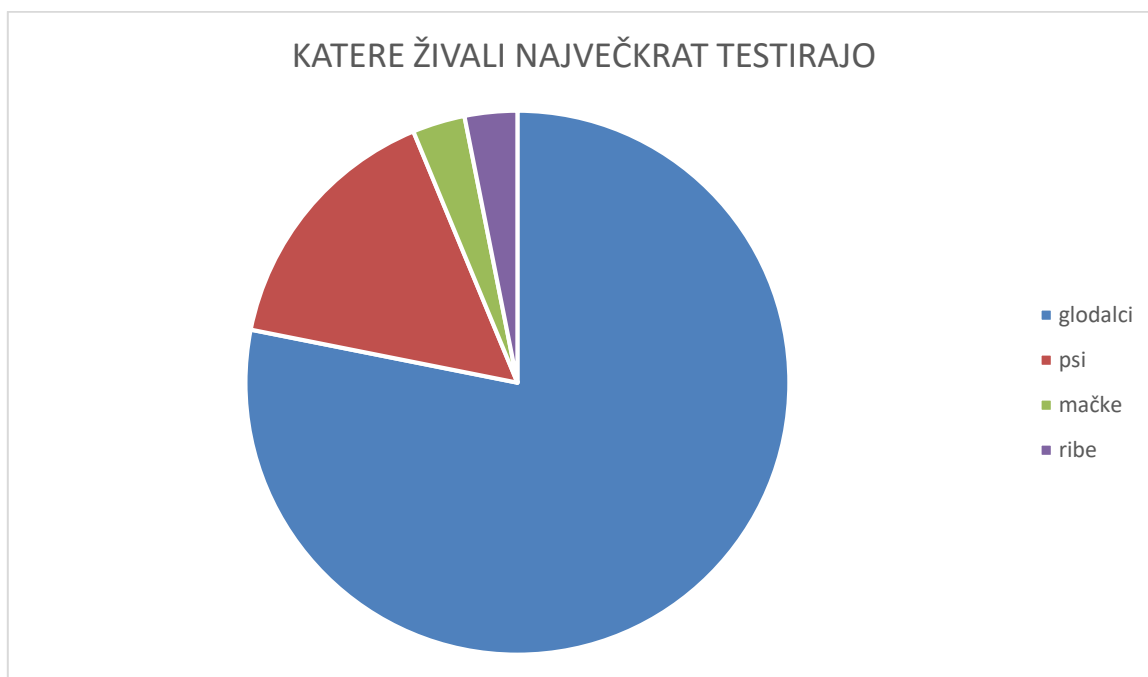
Graf 5: Kakšne poškodbe nastanejo na živalih?

Odgovori anket so bili kar raznoliki. Iz rezultatov je bilo razvidno, da 29 % deklet pravi, da na živalih nastanejo brazgotine. 18 % deklet meni, da jim odpadejo dlake, 7 % deklet pa misli, da živali oslepijo. 21 % deklet meni, da so poškodovane oči. Zanimiv podatek pa je, da kar 25 % učenk ne pozna odgovora.

Graf 6: Kako potekajo poskusi v laboratoriju?

Iz odgovorov sva izvedeli, da 71 % deklet ne ve, na kakšen način potekajo kemijski poskusi na živalih. 29 % deklet pa odgovarja, da pri kemijskih poskusih nastanejo brazgotine.

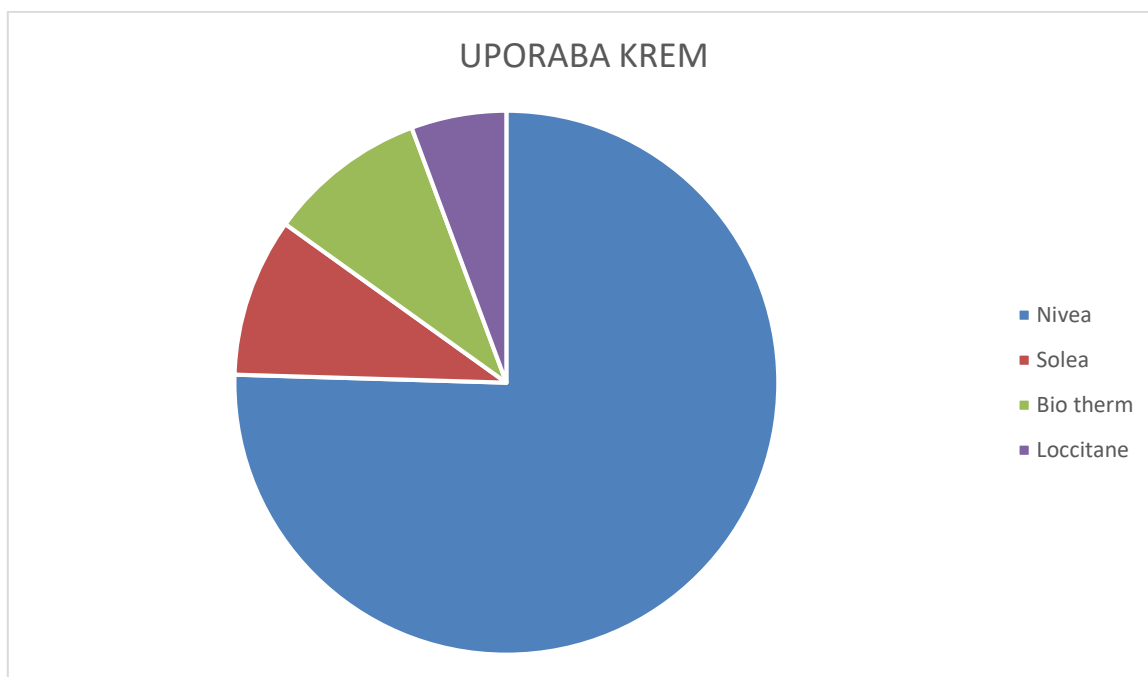
Graf 7: Kaj misliš, katere živali največkrat testirajo?

Dekleta so mnenja, da v večini kemijski poskusi potekajo na glodavcih (78 %), potem sledijo psi (16 %), tretje mesto si pa delijo mačke in ribe.

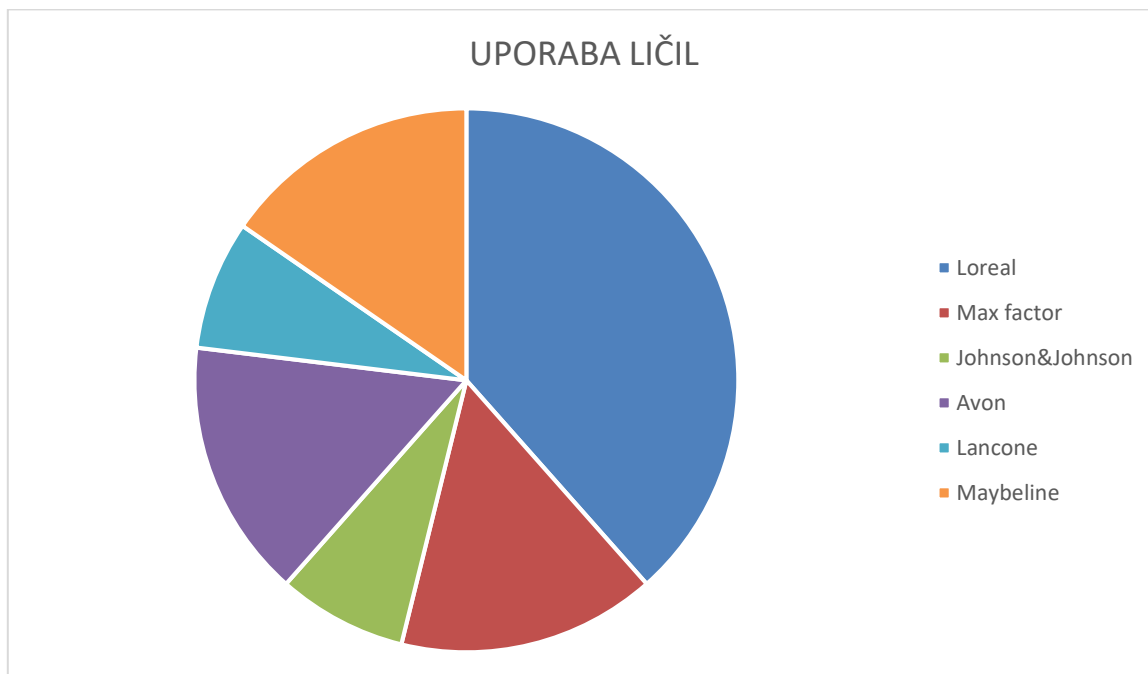
Graf 8: Ali veš, kaj naredijo s testiranimi živalmi?

Dekleta na OŠ Žiri vedo, da živali po poskusu zavržejo (61 %). Nekatera so mnenja, da živali ubijejo (29 %). 11 % deklet ne pozna odgovora.

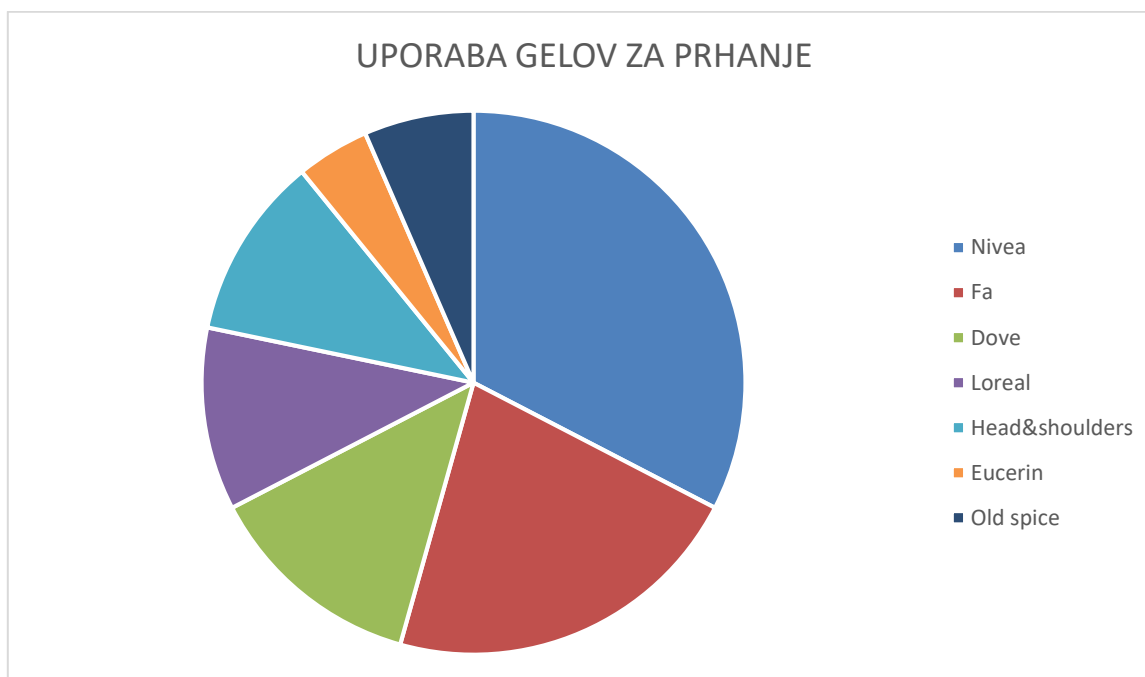
Graf 9: Kreme, ki jih uporabljajo dekleta

Največ deklet uporablja izdelek Nivea - kar 75 %; nato sledijo izdelki Solea, Biotherm in Loccitane.

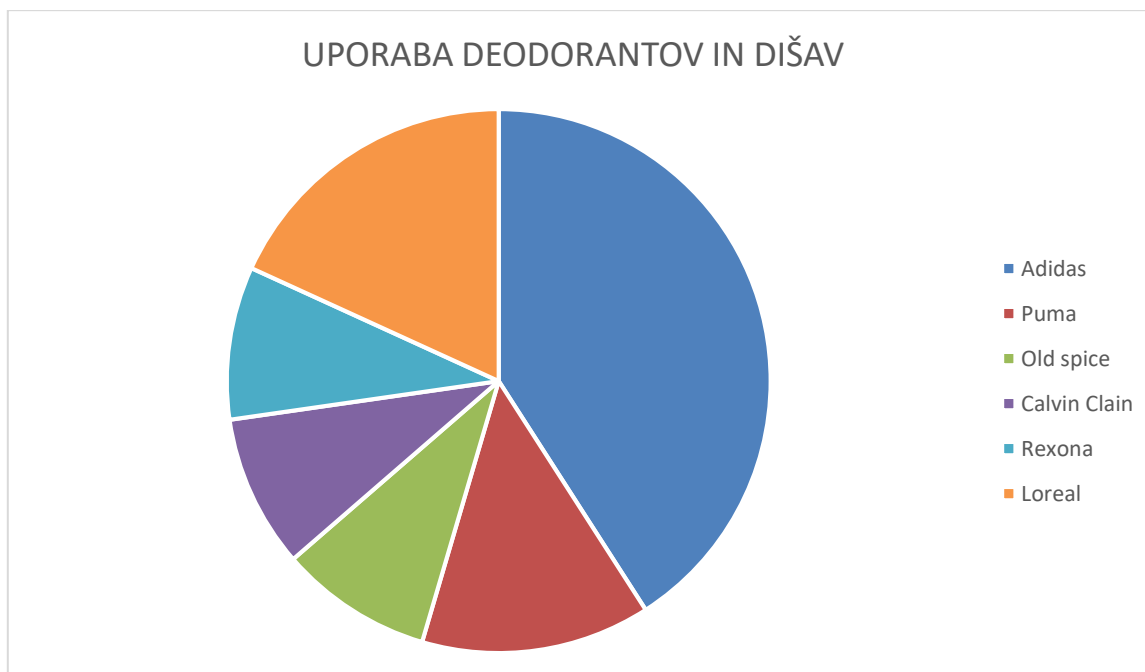
Graf 10: Ličila, ki jih uporabljajo dekleta

Od ličil največ deklet uporablja L'oreal (38 %), najmanj pa Johnson&Johnson (8 %) ter Lancome (8 %).

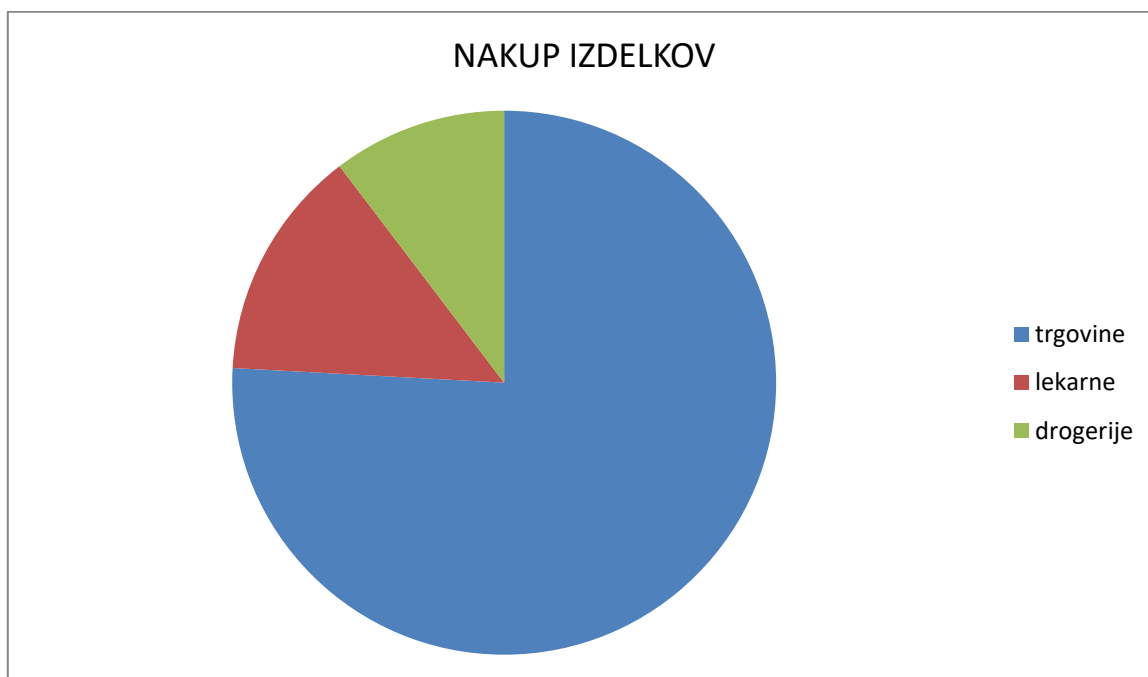
Graf 11: Geli za prhanje, ki jih uporabljajo dekleta

Zelo zanimivo je, da sva pri tem vprašanju dobili veliko različnih odgovorov. Najljubši gel za prhanje je Nivea (33 %). Sledijo pa Fa (22 %), Dove (13 %), L'oreal (11 %) in Head&Shoulders (11 %) ter Old spice (7 %). Najmanj uporabljajo Eucerin (4 %).

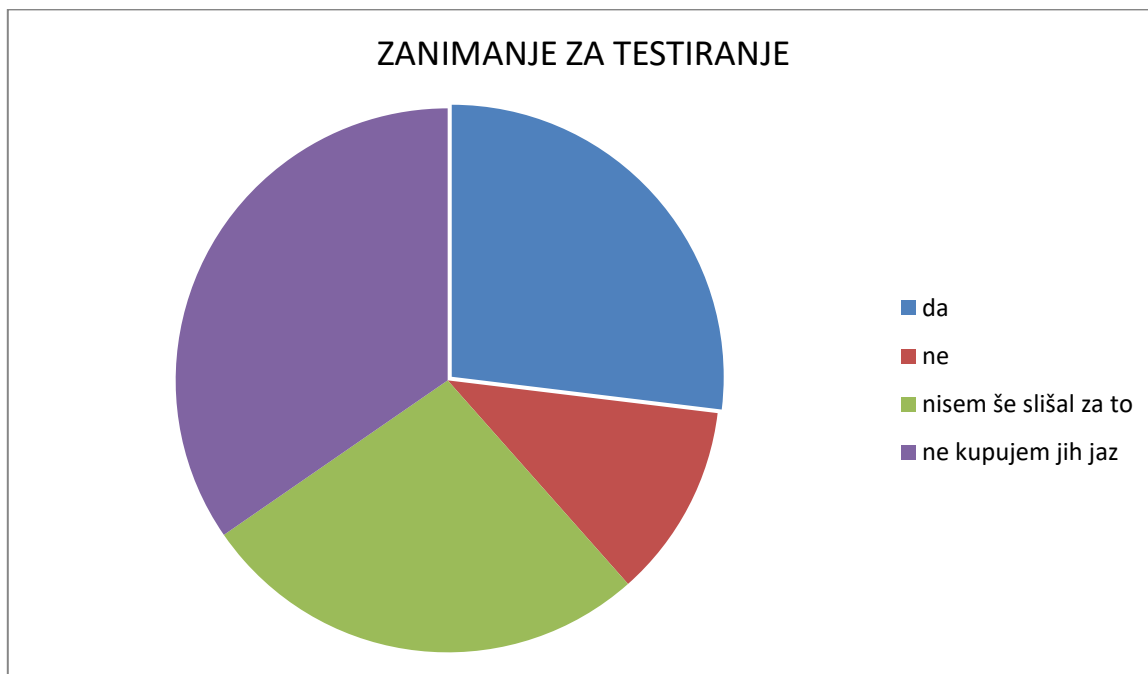
Graf 12: Deodoranti, ki jih uporabljajo dekleta

Dekleta pravijo, da je njihova najljubša dišava Adidas (41 %). Manj pa so priljubljene oz. manj se uporabljajo dišave znamk Loreal (18 %), Puma (14 %), Old spice (9 %), Calvin Clain (9 %) in Rexona (9 %).

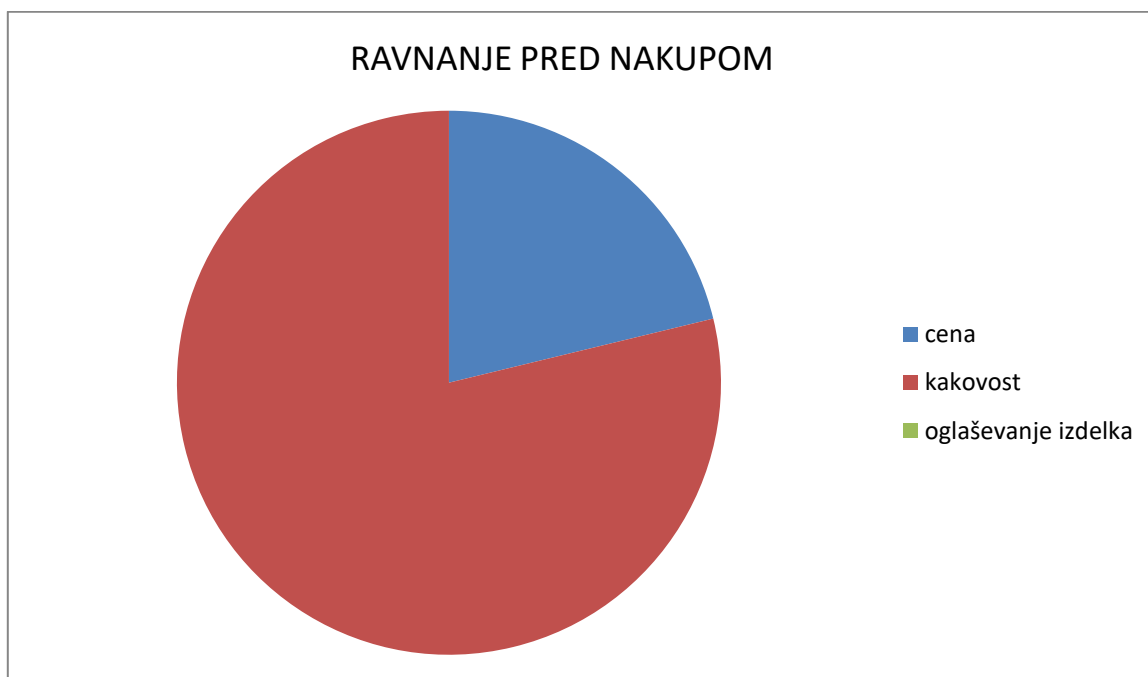
Graf 13: Kje najpogosteje kupite izdelke?

Iz ankete sva izvedeli, da 76 % deklet kupuje izdelke v trgovinah, 10 % v drogerijah in 14 % v lekarnah.

Graf 14: Ko izdelek kupite, se pozanimate ali je bil testiran na živalih?

Iz ankete sva izvedeli, da 35 % deklet ne kupuje izdelkov samih. 27 % deklet se pozanima, če je izdelek testiran na živalih; 27 % deklet še ni slišalo, da so kozmetični izdelki testirani na živalih. Le 12 % deklet se ne pozanima, ali je bil izdelek testiran na živalih.

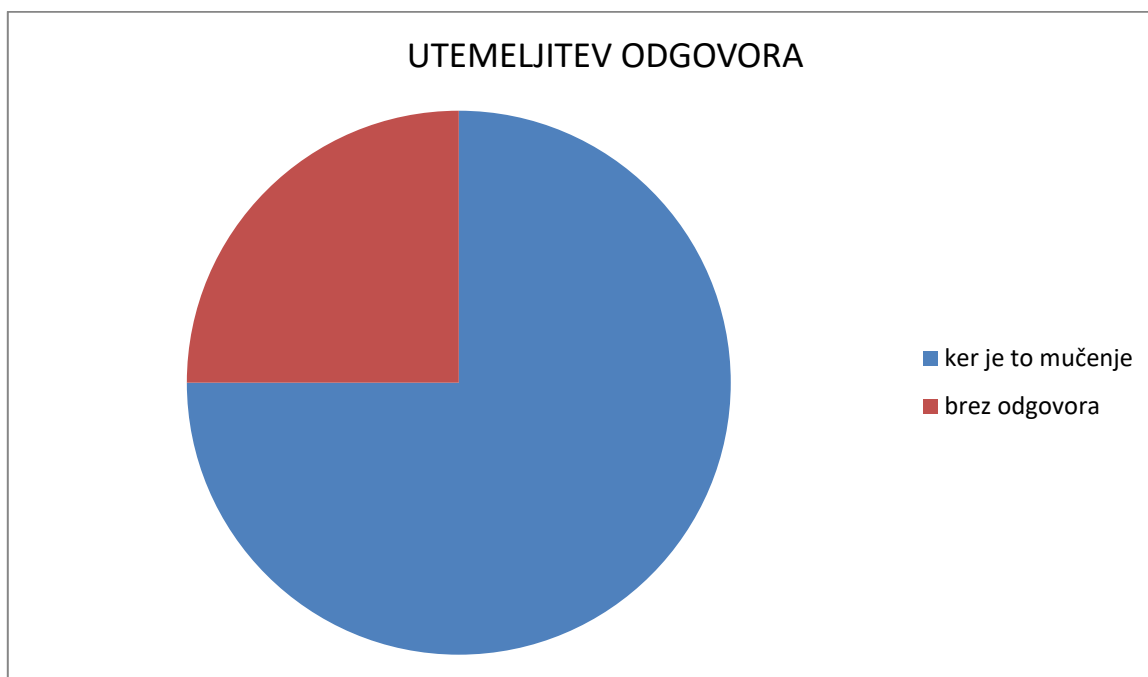
Graf 15: Po čem se dekleta ravnaajo pri nakupu izdelkov?

Zvedeli sva, da se večina deklet ravna po kakovosti izdelka (79 %) ter 21 % deklet po ceni. Zanimivo pa je, da dekleta ne upoštevajo reklame kozmetičnega izdelka, saj veva, da reklama sama po sebi v veliki meri vpliva na potrošnika.

Graf 16: Ali meniš, da je testiranje živali potrebno?

Večinoma so odgovarjali z »ne« (93 %), zelo malo pa z »da« (7 %).

Graf 17: Utemeljitev odgovora na vprašanje o testiranju živali

Od vseh anketiranih deklet jih 75 % deklet odgovarja, da je to mučenje živali, 25 % pa ne pozna odgovora.

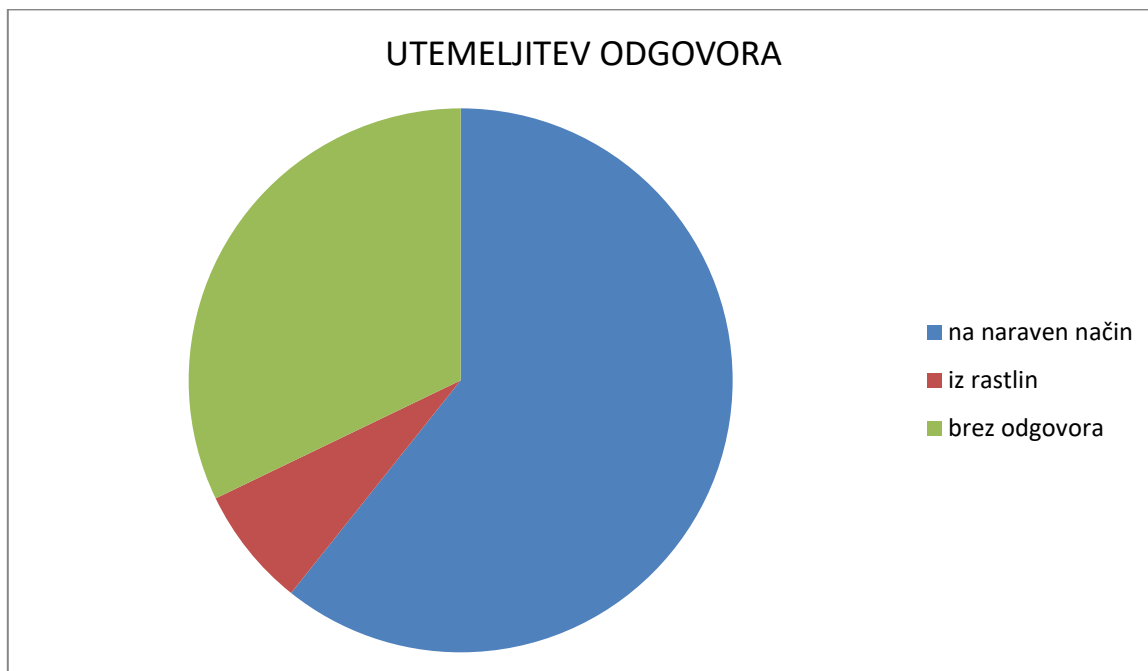
Graf 18: Kje misliš, da so živali še zlorabljene? Na kakšen način?

Polovica deklet oz. 50 % ni odgovorilo na to vprašanje. 37 % deklet meni, da med zlorabo živali sodi pretepanje. 7 % deklet je mnenja, da zlorabljanje živali poteka v ZOO in prav toliko tudi v cirkusu.

Graf 19: Ali meniš, da bi lahko kozmetiko izdelovali na narave način okolju prijazen?

89 % deklet ugotavlja, da bi kozmetiko lahko izdelovali na okolju prijazen način in le 11 % deklet meni, da se to ne da.

Graf 20: Utemeljitev odgovora na vprašanje o možnosti okolju prijaznega načina izdelovanja kozmetike

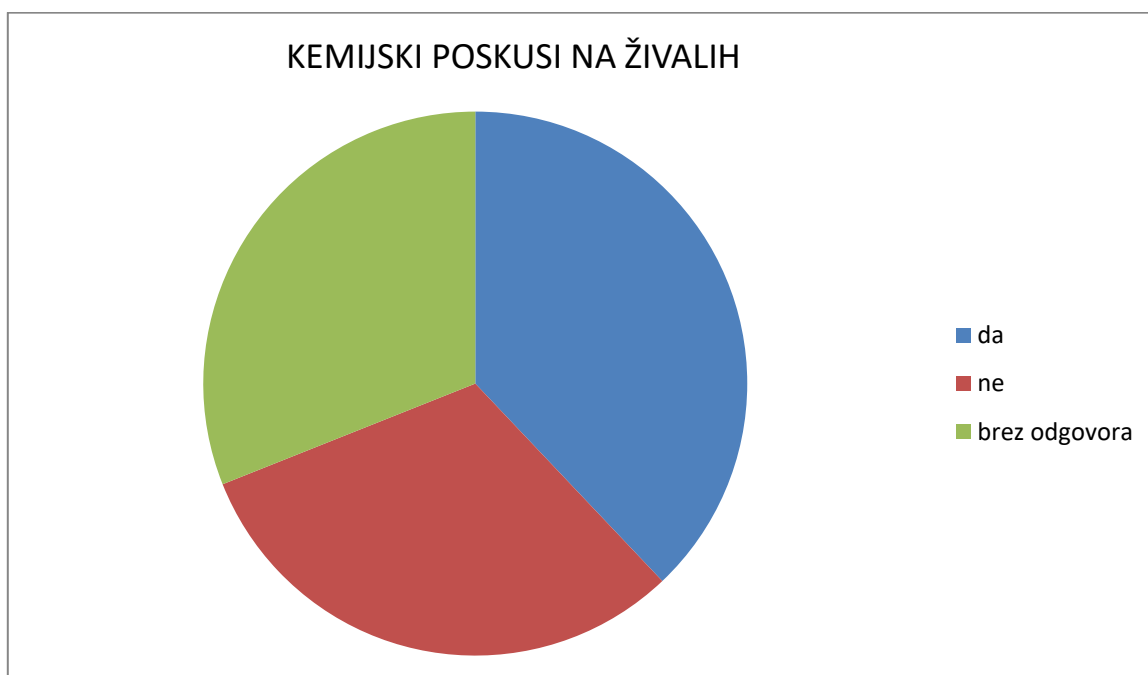
61 % deklet je odgovorilo, da bi jo izdelovali na naraven način; 32 % deklet pa ne pozna odgovora; 7 % deklet bi kozmetiko izdelovalo iz rastlin.

Fantje:

Graf 21: Si že bil kdaj priča zlorabljanju živali?

Iz ankete sva izvedeli, da večina fantov še ni bilo priča zlorabljanju živali (86 %). Priča zlorabljanju živali pa je bilo 14 % fantov. Pri tem vprašanju se nama je zdelo, da bo nekaj fantov priča zlorabljanju živali.

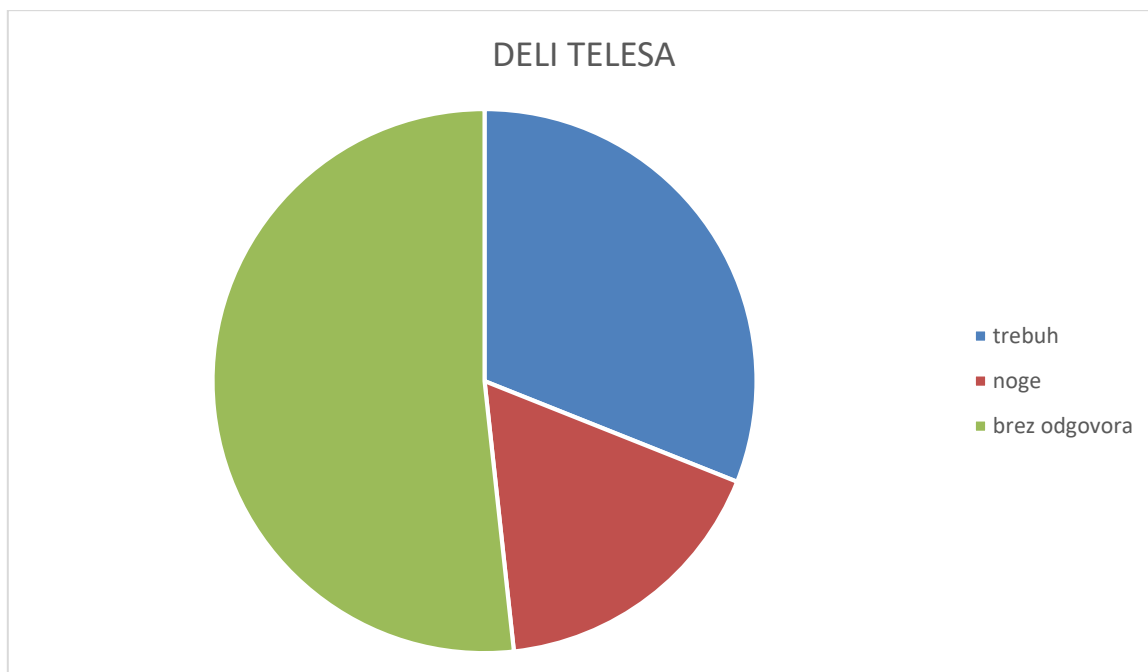
Graf 22: Ali si že slišal za kemijske poskuse na živalih?

Kar 31 % fantov ni odgovorilo. 38 % jih je obkrožilo »da«. 31 % jih je obkrožilo »ne«. Presenečeni sva bili, ko je kar 38 % fantov odgovorilo, da je že slišalo za kemijske poskuse, ki se vršijo na živalih – zglada, da tudi fantom ni vseeno, kaj se dogaja z živalmi.

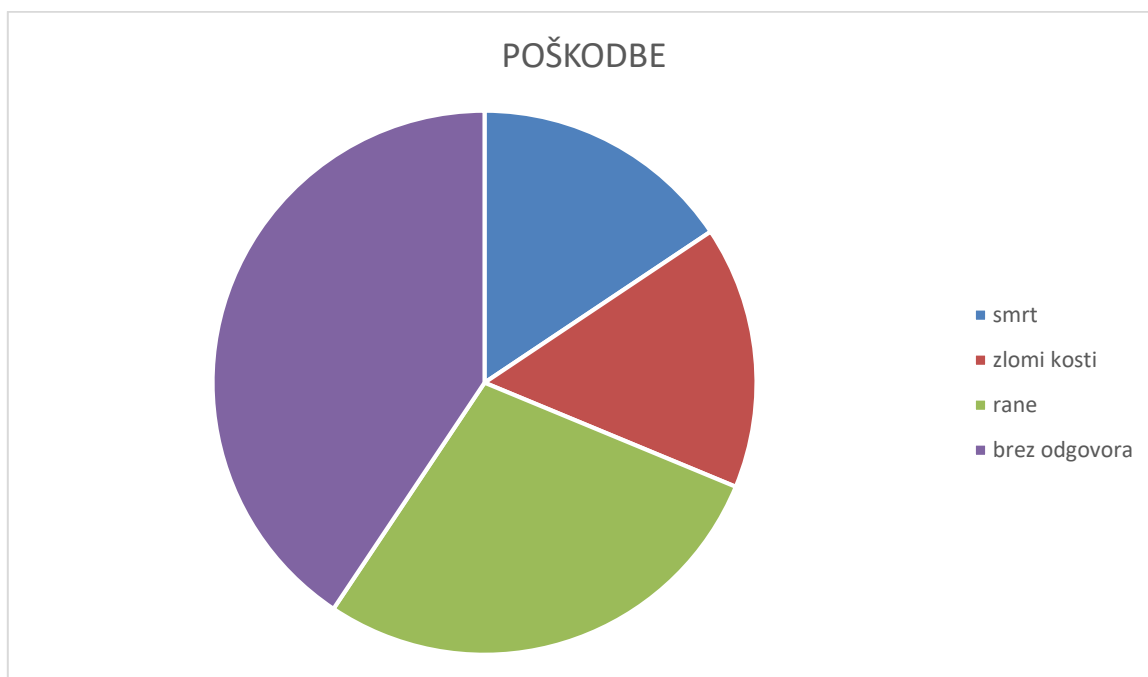
Graf 23: Kje si izvedel za kemijske poskuse na živalih?

Iz Grafa 23 je razvidno, da je 69 % fantov za poskuse izvedelo na televiziji, 31 % fantov pa ne pozna odgovora. Naši sedmošolci gledajo TV in med gledanimi oddajami so oddaje o poskusih na živalih oz. mučenju.

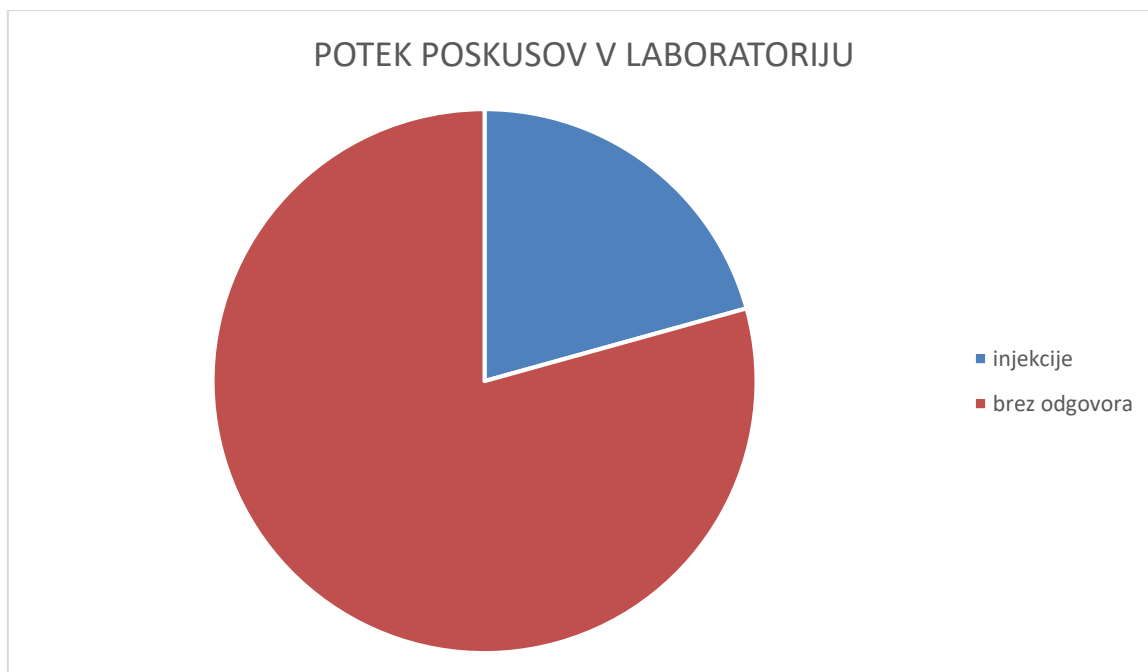
Graf 24: Na katerem delu telesa izvajajo poskuse?

52 % fantov ni odgovorilo na to vprašanje. 31 % jih ugotavlja, da poskuse izvajajo na trebuhu. 17 % fantov pa meni, da se poskusi izvajajo na nogah.

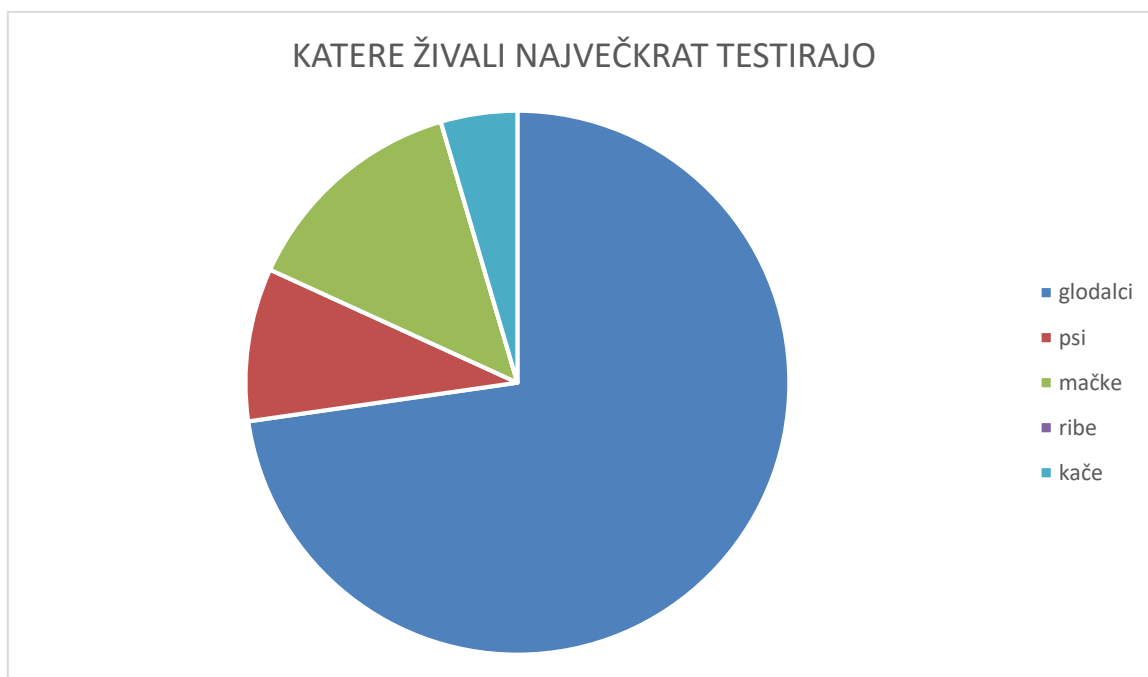
Graf 25: Kakšne poškodbe nastanejo na živalih?

41 % fantov ni odgovorilo na to vprašanje. 28 % fantov meni, da poškodbe nastanejo v obliki ran, 16 % fantov odgovarja, da jim polomijo kosti; 16 % pa, da živali poginejo in šele nato izvajajo poskuse.

Graf 26: Kako potekajo poskusi v laboratoriju?

79 % fantov ne pozna odgovora. 21 % fantov pa meni, da živalim vbrizgajo injekcijo.

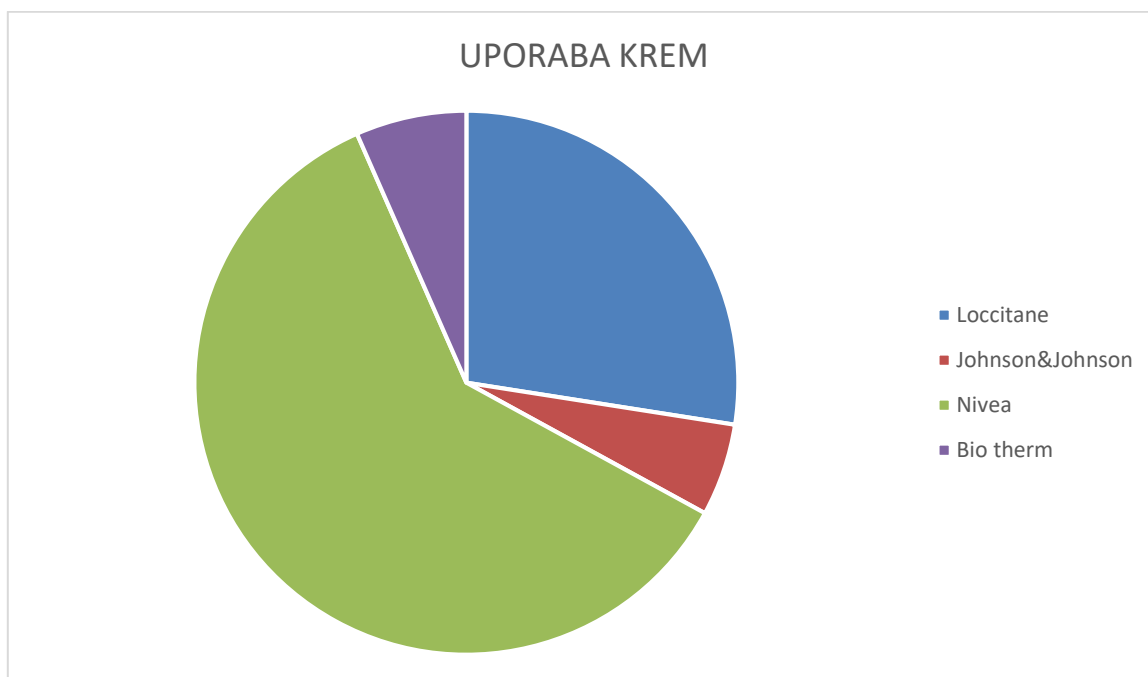
Graf 27: Kaj misliš, katere živali največkrat testirajo?

73 % fantov odgovarja, da testirajo največ glodavce (73 %), potem pa si sledijo mačke (14 %), psi (9 %) in kače (5 %).

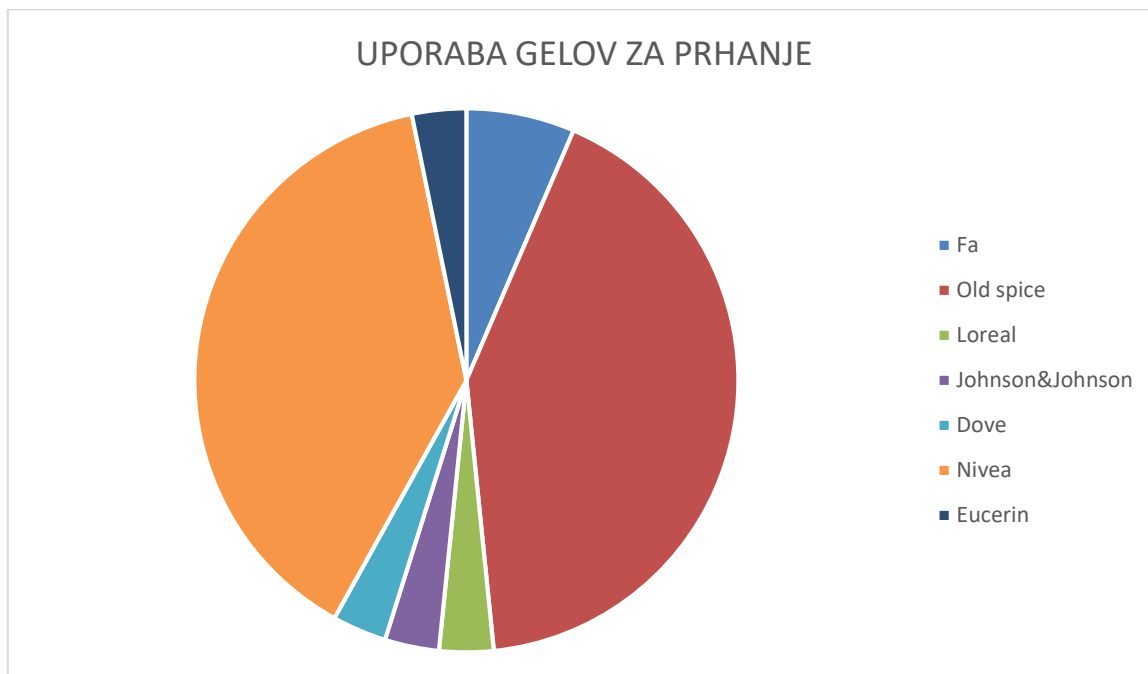
Graf 28: Ali veš, kaj naredijo s testiranimi živalmi?

Iz ankete je razvidno, da 48 % fantov pravi, da jih zavržejo. 28 % fantov meni, da jih ubijejo. 10 % fantov pa odgovarja z odgovorom »drugo«, 14 % fantov na to vprašanje ni odgovorilo.

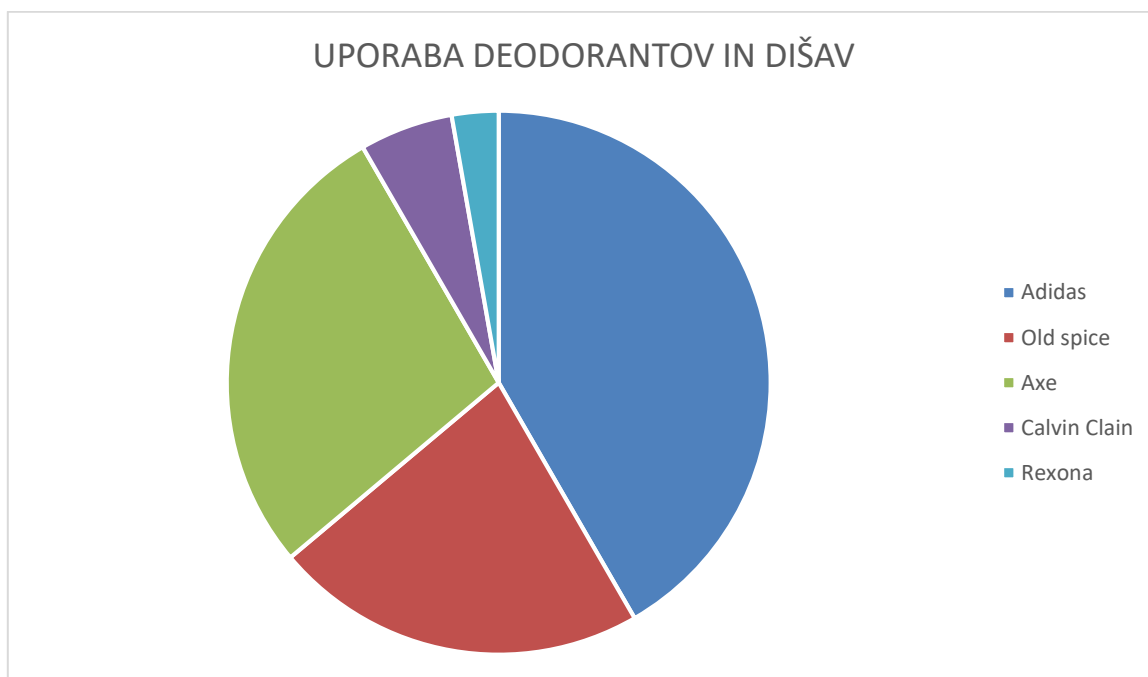
Graf 29: Kreme, ki jih uporabljajo fantje

Največ fantov (61 %) uporablja izdelke Nivea. 28 % fantov uporablja izdelke L'occitane. 6 % fantov uporablja Johnson&Johnson, 6 % fantov pa Biotherm.

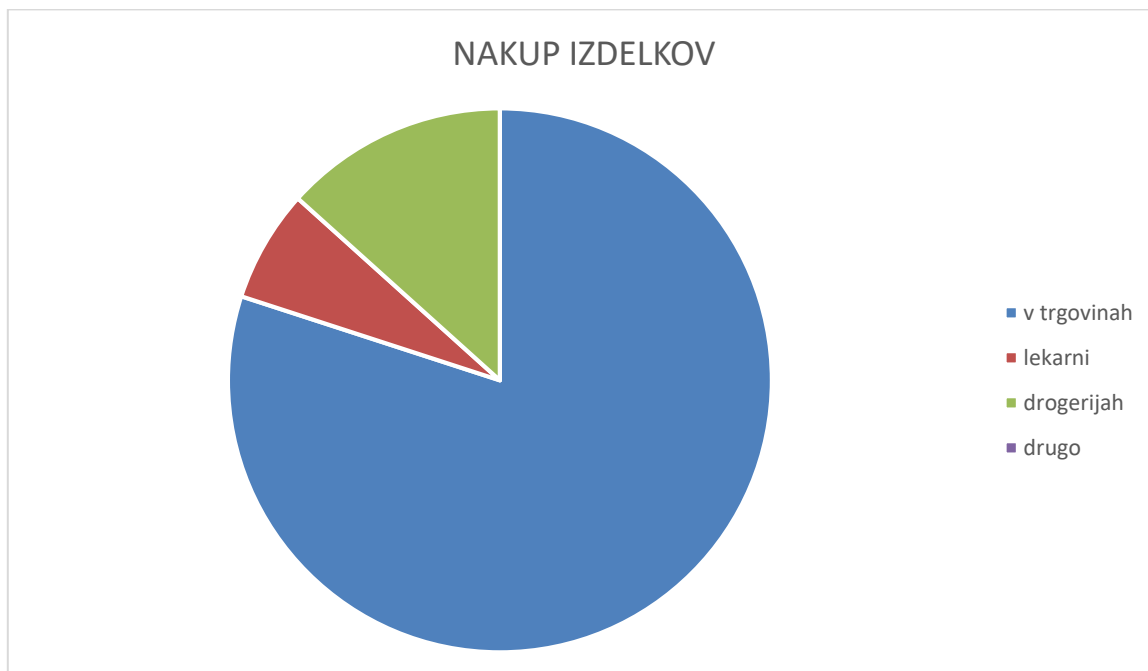
Graf 30: Geli za prhanje, ki jih uporabljajo fantje

Fantje največkrat uporabljajo znamko Old Spice (42 %). Nato si sledijo Nivea (39 %), Fa (6 %); najmanj fantov pa uporablja Eucerin, Dove, Johnson&Johnson ter L'oreal (3 % za vsak kozmetični izdelek).

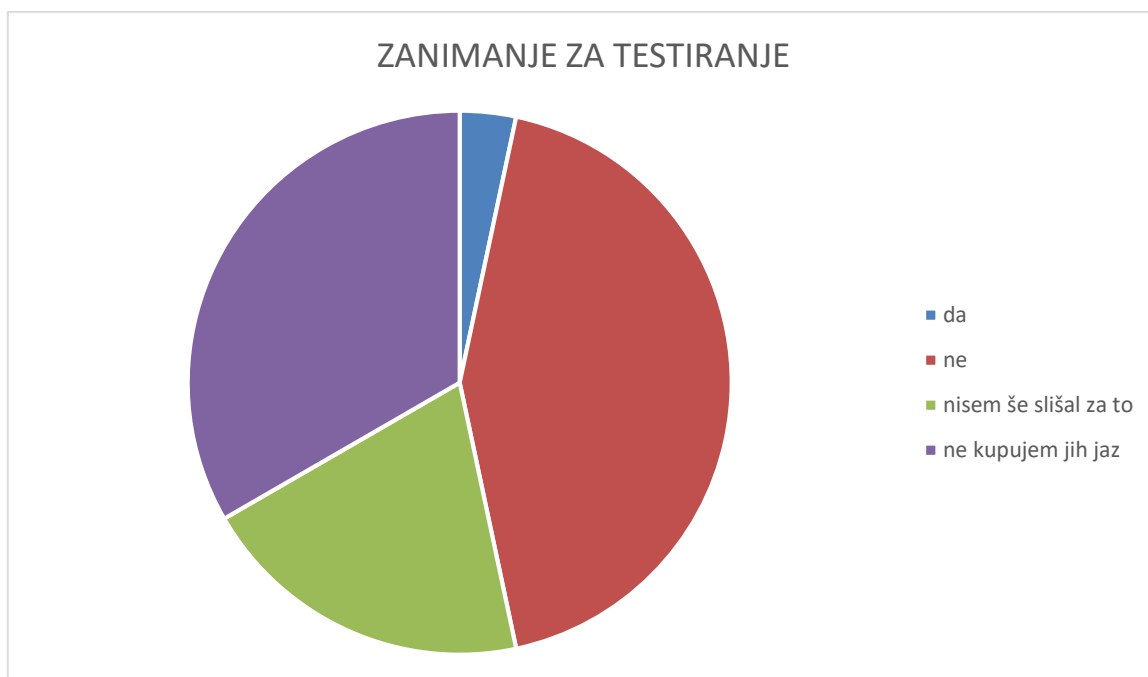
Graf 31: Deodoranti, ki jih uporabljajo fantje

Od deodorantov in dišav je najljubši Adidas (42 %); nato pa si sledijo: Axe (28 %), Old Spice (22 %), Calvin Clain (6 %) ter Rexona (3 %).

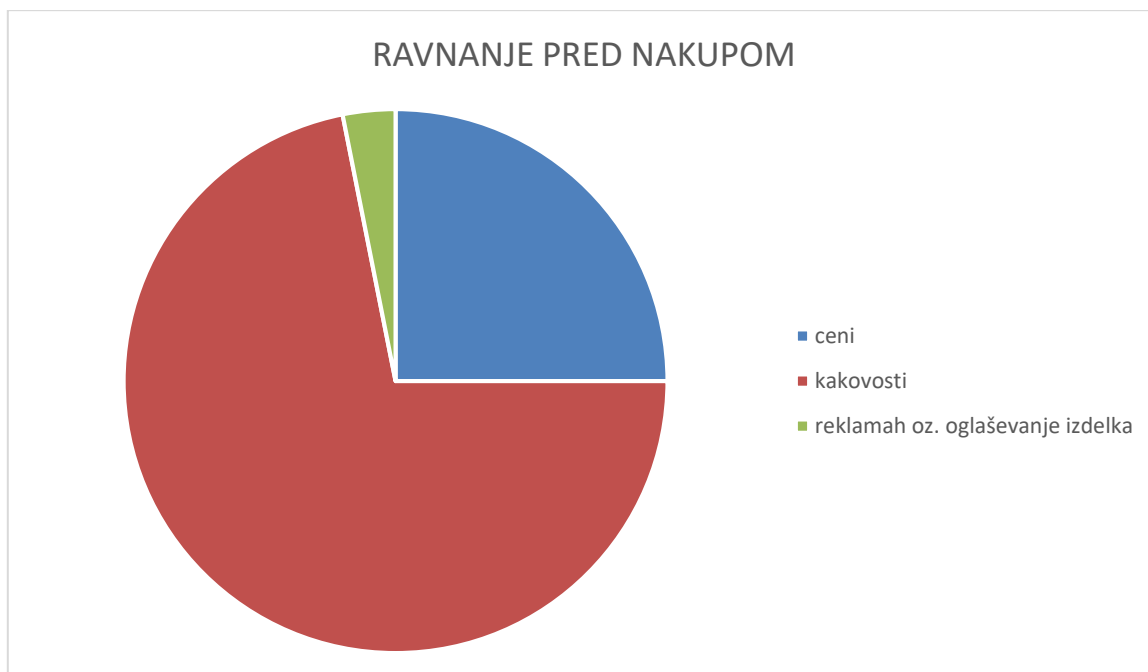
Graf 32: Kje najpogosteje kupite izdelke?

80 % fantov kupuje izdelke v trgovinah. 13 % fantov kupuje izdelke v drogerijah. 7 % pa kupuje izdelke v lekarni. Nobeden od fantov ne kupuje izdelkov drugod.

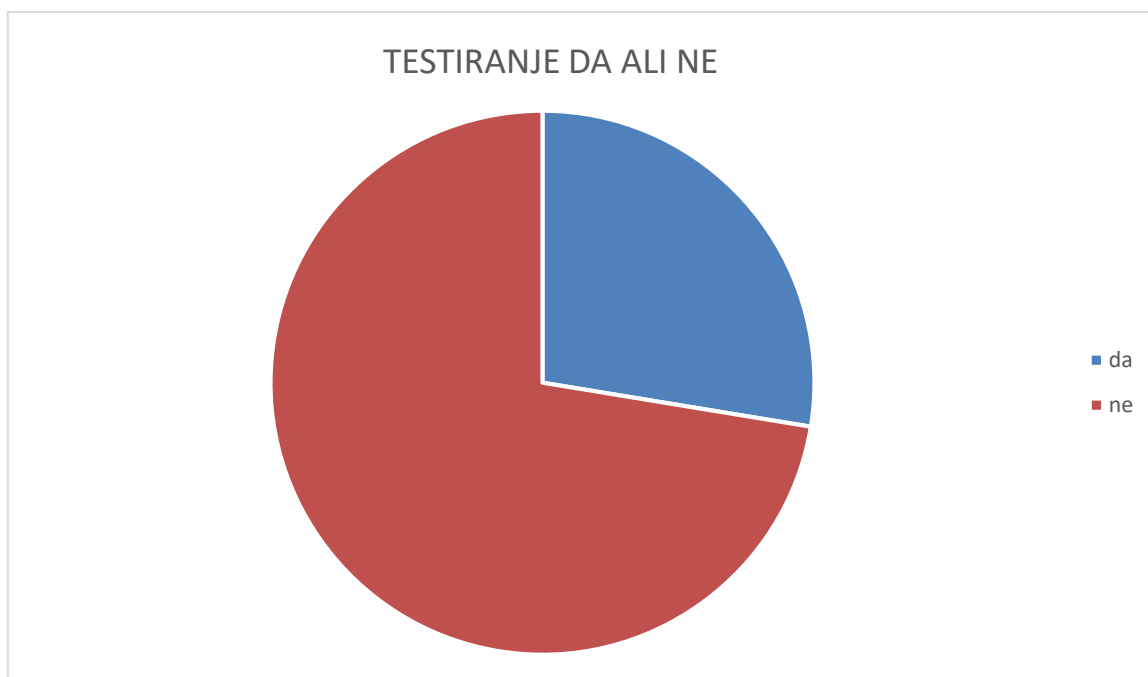
Graf 33: Ko izdelek kupite, se pozanimате ali je bil testiran na živalih?

Presenetilo naju je, da se 43 % fantov sploh ne pozanima, če je bil izdelek testiran na živalih. 33 % fantov kozmetičnih izdelkov ne kupuje samih. 20 % fantov še ni slišalo za testiranje na živalih. Le en učenec ali 3 % vseh fantov se pozanima, ali je bil izdelek testiran na živalih.

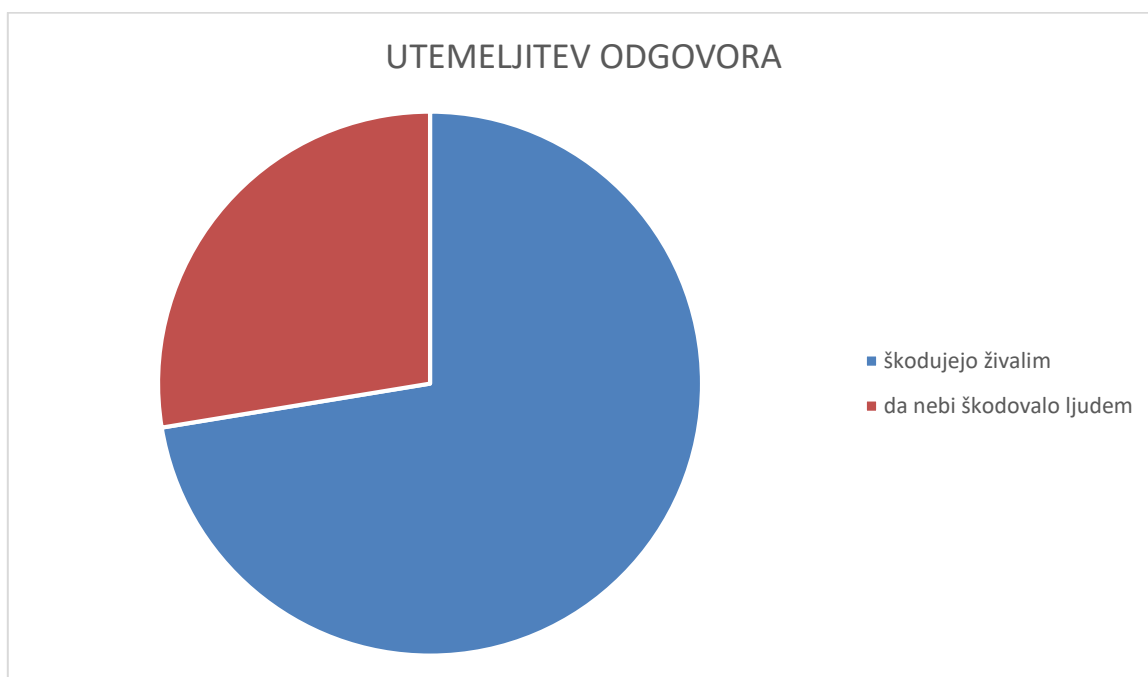
Graf 34: Po čem se fantje ravnaajo pri nakupu izdelkov?

72 % fantov se ravna po kakovosti. 25 % fantov se ravna po ceni. Le eden od učencev se ravna po oglaševanju izdelka.

Graf 35: Ali meniš, da je testiranje živali potrebno?

72 % fantov je odgovorilo z »ne«, 28 % pa jih je odgovorilo z »da«.

Graf 36: Utemeljitev odgovora glede nujnosti testiranja živali

72 % fantov ugotavlja, da testiranje škodujejo živalim. 28 % fantov pa skrbi za zdravje ljudi, saj menijo, da je testiranje na živalih potrebno, zlasti na področju medicine in kozmetike.

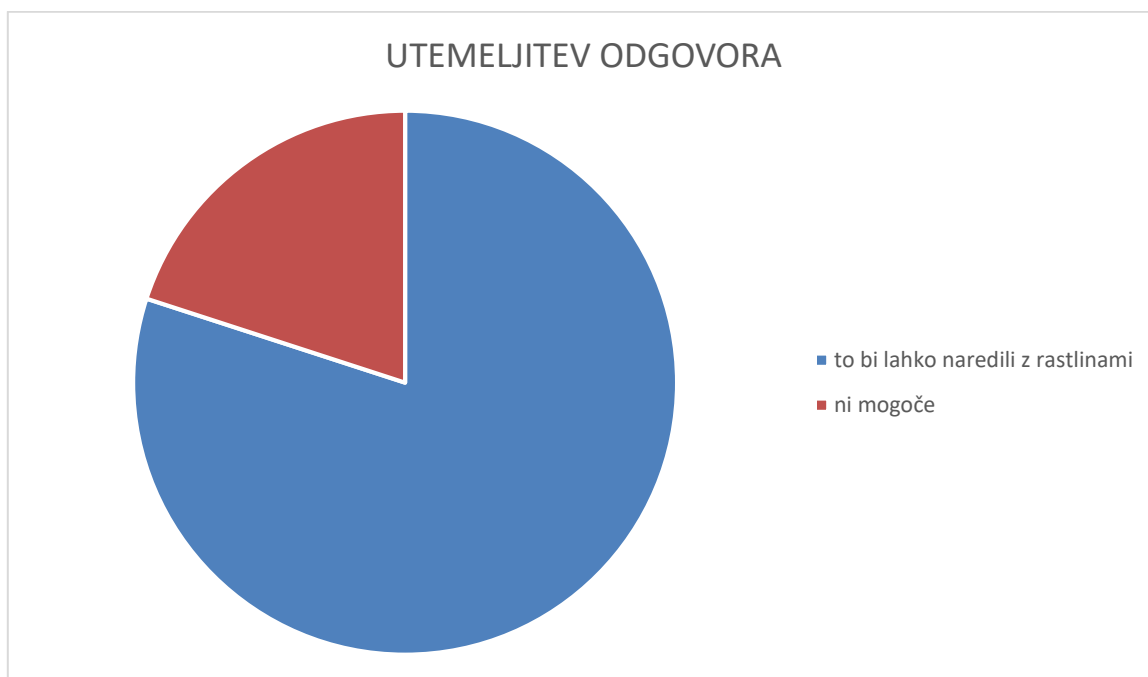
Graf 37: Kje misliš, da so živali še zlorabljene? Na kakšen način?

45 % fantov na to vprašanje ni odgovorilo. 34 % jih meni, da je zapiranje v kletke mučenje. 21 % fantov pa odgovarja, da je to pretepanje.

Graf 38: Ali meniš, da bi lahko kozmetiko izdelovali na naraven in okolju prijazen način?

Z Grafa 38 je razvidno, da 69 % fantov odgovarja, da to ni možno; 17 % fantov meni, da je to možno; 14 % fantov pa ne pozna odgovora.

Graf 39: Utemeljitev odgovora glede možnosti za okolju prijazen način izdelovanja kozmetike
80 % fantov pravi, da bi poskuse izvedli lahko s pomočjo rastlin, 20 % fantov pa meni, da to ni mogoče.

4 RAZPRAVA

Kot sva omenil, sva veliki ljubiteljici živali. Imava jih zelo radi in skrbiva za najine ljubljenske. Redno spremljava vse informacije o živalih, mučenju le-teh, kako in kje izvajajo teste na njih, kaj se zgodi po testu, ki ga opravijo v laboratoriju. V letošnjem šolskem letu sva se odločili, da to področje malo bolj podrobno raziščeva in podava nove informacije o testiranju na živalih najinim sošolkam in sošolcem.

Izvedeli sva, da te poskuse izvajajo z namenom zdravljenja ljudi in testiranja kozmetičnih pripomočkov. Na živalih ne testirajo le zdravil, ampak tudi različne kozmetične izdelke. Na živalih preizkušajo pralna sredstva, sredstva za odišavljenje, sredstva za beljenje ali potemnitev kože, dezodorante, zaščitne kreme za sončenje, barve za lase ter še veliko izdelkov. Dokazano je, da ti poskusi niso zanesljivi oziroma celo škodljivi in nevarni. Počasi se uveljavljajo alternativne metode, kar je zelo pohvalno.

Kakšno pa je stanje v Sloveniji? Poskuse izvajajo tudi pri nas. Slovenska zakonodaja jih ne prepoveduje, ampak jih samo omejuje.

Ugotovili sva, da so poskusi na živalih zelo pereč problem. Težko si predstavljamo, koliko poskusov se izvede na svetu. Mnoga društva se trudijo za prepoved testiranja. Večkrat letno pripravljajo različne shode in prireditve – le-teh se udeleži ogromno število ljudi. Pritisk družbe je še vedno premajhen, da bi vlade spremenile in poostrile zakone na področju zaščite živali. Večina izdelkov, ki jih kupimo, za seboj skriva kruto mučenje živali.

Želiva, da bi imeli ljudje ustrezen odnos do živali. Tega bi jih bilo treba naučiti. Začetek takega učenja je obdobje otroštva. Ti ljudje imajo tudi boljši odnos do živali v kasnejših letih. Odnos do živali v otroštvu vpliva na odnos do vrstnikov.

V raziskovalni nalogi sva postavili 5 hipotez, in sicer:

1. hipoteza: **Večina sedmošolcev ve za testiranje na živalih.** OVRŽENA

Ta hipoteza je ovržena, saj rezultati ankete to potrjujejo – odstotek je v obeh primerih manj kot polovica, kar nikakor ni večina. Iz ankete je torej razvidno, da 46 % deklet in 38 % fantov ve za testiranje na živalih. Anketiranje je pokazalo, da za testiranje ve več deklet kot fantov.

2. hipoteza: **Fantje so bili že priča zlorabljanju živali.** OVRŽENA

Ta hipoteza ne drži. Zelo malo fantov je bilo priča zlorabljanju živali (26 %). Pričakovali sva, da so fantje v večini že bili priča zlorabljanju živali, saj se fantje razlikujejo po obnašanju in vedenju.

3. hipoteza: **Vsi anketiranci vedo, kako potekajo poskusi na živali.** OVRŽENA

Pričakovali sva, da naši sedmošolci vedo, kako potekajo kemijski poskusi na živalih. Zelo naju je presenetil rezultat v anketi, saj le 29 % deklet in 21 % fantov ve, kako potekajo poskusi v laboratoriju. Na veliko odgovorov utemeljitve anketiranci niso znali odgovoriti. Odgovarjali so dokaj enako.

4. hipoteza: **Kozmetične izdelke naša generacija kupuje v trgovinah.** POTRJENA

Pričakovali sva, da najina generacija kupuje kozmetične izdelke v trgovini, kar potrjujejo odgovori iz ankete, kjer je 76 % deklet in 80 % fantov odgovorilo, da kupujejo kozmetične

izdelke v trgovinah. Ker je trgovin največ, ponujajo največ izbire, ter imajo popuste sva predvidevali, da je najbolj pogosta trgovina. Najmanj odgovorov je bilo v lekarnah saj sva mnenja, da je manj izbire, dražji izdelki, a bolj kakovostni. Pogosto pa se zatekajo tudi v drogerije.

5. hipoteza: **Ko kupujejo kozmetični izdelek, se ravna po ceni.** OVRŽENA

Presenetil naju je rezultat, da se fantje kot dekleta ravna po kakovosti. Pri fantih se po kakovosti ravna 72 % pri dekletih pa 79 %. 25 % fantov se ravna po ceni 3 % pa po reklamah. 21 % deklet se ravna po ceni, zanimiv podatek pa je da se nobena od naših anketirank ne ravna po reklamah.

5 ZAKLJUČEK

Najina želja po raziskovanju je nastala, ko sva opazili, da ljudje o testiranju in kemijskih poskusih na živalih premalo govorijo. Odločili sva se za raziskovanje, hkrati pa sva želeli opomniti najino generacijo, da so živali živa bitja, da imajo svoje pravice ter da si zaslužijo dostojno živeti. So pa tudi pomembne za našo prihodnost.

Nekaj znanja sva že imeli, veliko novega sva pa izvedeli preko spleta, raznih revij ter knjig. Ogledali sva si tudi oddaje na to temo.

Iz ankete sva dobili veliko zanimivih odgovorov, katerih nisva pričakovali. Zelo veliko ljudi so na testiranje na živalih opozorila prav socialna omrežja ter animirani videoposnetki ter filmi kot že omenjeni film Ralph, ki se je ljudi dotaknil ter zaslovel.

O testiranju ter poskusih na živalih premalo govorijo – dokaz za to je odgovor na vprašanje: »Ali si že slišal za kemijske poskuse na živalih?«

Zelo sva ponosni, da je tolikšno število učencev proti testiranju na živalih in so pripravljeni širiti informacije naprej ter se pred nakupom pozanimati, ali je bil izdelek testiran na živalih.

Meniva, da se bomo morali ljudje začeti zavedati, da so poskusi na živalih popolnoma nepotrebni ter da obstajajo še druge možnosti, kako priti do enako kakovostnih izdelkov.

Konec koncev lahko poveva, da so poskusi na živalih težko rešljiv problem. Kot veva, so res živali pripomogle k razvoju medicine in drugih znanosti. Treba bo dati poudarek na alternativnih metodah, ki ne vključujejo živali. Čas bo prinesel svoje. Misliva pa, da bi lahko mediji večkrat to tematiko izpostaviti in prikazati kruto plat življenja živali. S tem bi ljudje lahko ugotovili, kaj se res dejansko dogaja z živalmi v laboratorijih. Zelo malo je ljudi, ki to vedo. Potem bi veliko ljudi začelo uporabljati izdelke, ki niso testirani na živalih.

Slika 12: Pes, moj prijatelj

6 VIRI IN LITERATURA

<https://www.pnas.org/doi/10.1073/pnas.1902279116>

<https://www.rspca.org.uk/adviceandwelfare/laboratory/primates> februar 2022

<https://www.peta.org/issues/animals-used-for-experimentation/primates-laboratories/> februar 2022

<https://www.understandinganimalresearch.org.uk/what-is-animal-research/a-z->

<https://www.osvoboditevzivali.si/ali-so-unicevanje-narave-ubijanje-izkoriscanje-in-mucenje->

<https://medicina.finance.si/8959447/Poskus-na-opicah-pokazal-da-so-po-prvi-okuzbi-razvile->

<https://zpm-mb.si/wp-content/uploads/2015/12/O> %C5
[%A0 Biologija Razlika med kozmetiko testirano.pdf](#) januar 2022

<https://www.hsi.org/saveralphmovie/> december2021

<https://www.knjiznica-celje.si/raziskovalne/4201102673.pdf> december 2021

<https://www.revijazamojezdravje.si/poskusi-na-zivalih-tudi-v-sloveniji/> februar 2022

<https://forum.over.net/forum/tema/popoln-seznam-podjetij-ki-testirajo-na-zivalih-1633597/>

<https://najinadomacija.si/kratka-zgodovina-testiranj-na-zivalih/>

https://dijaski.net/gradivo/soc_ref_ozavesecnost_o_testiranju_na_zivalih_med_mladimi_01
januar 2022

<https://www.knjiznica-celje.si/raziskovalne/4201302074.pdf>

<https://www.gzs.si/lepota-kozmetike/vsebina/Varnost-je-pomembna/Testiranje-na->

<https://www.bodieko.si/recite-ne-proizvodom-ki-so-testirani-na-zivalih>

<https://www.mestomladih.si/studentski-podiplomski/clanki/kozmetika-ki-ni-testirana-na->

<https://thebodyshop.si/proti-preizkusanju-na-zivalih>

<https://www.cajtng.net/vam-je-pomembno-ce-so-izdelki-katere-kupujete-testirani-na-zivalih/>

<https://www.hsi.org/news-media/about/>

7 PRILOGE

7.1 PRILOGA 1

ANKETA – KEMIJSKI POSKUSI NA ŽIVALIH

Pozdravljeni!

Sva Lia in Neža iz 7.c razreda.

Že dolgo časa naju zanimajo kemijski poskusi na živalih, zato sva se odločili, da na to temo narediva raziskovalno nalogo.

Prosiva, da izpolnite anketo in odgovorite na vprašanja.

Spol: M Ž

Starost: _____

1. Ali si že bil priča kakšnemu zlorabljanju živali?

DA NE

2. Ali si že slišal za kemijske poskuse na živalih?

DA NE

✓ Če si obkrožil DA, napiši KJE?

3. Na katerem delu telesa izvajajo poskuse?

4. Kakšne poškodbe nastanejo na živalih?

5. Kako potekajo poskusi v laboratoriju?

6. Kaj misliš, katere živali največkrat testirajo?

- a. Glodavci (zajci, miši ...)
- b. Pse
- c. Mačke
- d. Ribe
- e. Kače

7. Ali veš, kaj naredijo s testiranimi živalmi?

- ✓ Ubijejo
- ✓ Zavržejo
- ✓ Drugo:

8. Ali uporabljaš/uporabljate katerega od naštetih izdelkov?

(podčrtaj izdelke, ki jih uporabljaš)

✓ **KREME**

Nivea, Vichy, Solea, Johnson&Johnson, Biotherm, L'occitane, Maybelline New York, Clean&clear, Nair ...

✓ **LIČILA:**

Max-factor, Avon, Johnson&Johnson, L'oreal, Lancome, Maybellin, Clinique, Shisheldo ...

✓ **GELI ZA PRHANJE:**

Nivea, fa, L'oreal, Old spice, Head&shoulders, Dove, Johnson&Johnson, Eucerin

...

✓ **DEODORANTI IN DIŠAVE:**

Adidas, Puma, L'oreal, Playboy, Old spice, Axe, Johnson&Johnson, Celine Dion, Calvin Klein, Gucci, Rexona, Glade ...

9. Kje najpogosteje kupite izdelke?

a. V trgovinah

b. Lekarni

c. Drogerijah

č. Drugo:

10. Ko izdelek kupite, se pozanimate ali je bil testiran na živalih?

a. Ja

b. Ne

c. Nisem še slišal za to

č. Ne kupujem jih jaz

11. Ali se pred nakupom ravnate po:

a. Ceni

b. Kakovosti

c. Reklami oz. oglaševanju izdelka

12. Ali meniš, da je testiranje živali potrebno?

DA NE

Utemelji svoj odgovor.

13. Kako misliš, da so živali še zlorabljene?

14. Ali meniš da bi kozmetiko izdelovali na naraven način in okolju prijazen?

DA NE

Utemelji svoj odgovor.
